

Ndi Ikpe

Agha ndi Izrel luru

¹ Mgbe Joshua nwuru, umu Izrel juru ONYENWE ANYI si, "Olee ebo ga-ebu uzọ gaa luso ndi Kenan agha n'ihhi anyi?"

² ONYENWE ANYI zara, "O bu ebo Juda. Enye-feela m ala ahụ n'aka ha."

³ Ndi Juda gwara umu nwanne ha ndi ebo Simion si, "Soronu anyi banye n'ala ahụ anyi ketara site n'ife nza, ka anyi ga luso ndi Kenan agha. Anyi ga-esokwara unu banye n'ala nke unu." Ya mere, ndi ebo Simion* soro ha gaa.

⁴ Mgbe Juda busoro ha agha, ONYENWE ANYI nyefere ndi Kenan, na ndi Periz n'aka ha, mee ka ha gbuo puku ndi agha iri n'ime obodo Bezek.

⁵ N'ebe ahụ ka ha zutere Adoni-Bezek, buso ya agha, tigbukwaa ndi Kenan na ndi Periz. ⁶ Ma Adoni-Bezek gbapuru oso zoo onwe ya, ma ha chugidere ya, jide ya, gbupu ya isi mkpuru aka ya abuo na isi mkpuru ukwu ya abuo.†

* **1:3** 1:3 Ebo Simion na ebo Juda si n'agburu Lia Nkp 1:17

† **1:6** 1:6 I gbupu isi mkpuru aka, na mkpisiukwu nke ndi e jidere n'agha, bu ihe a na-ejighi kporo ihe na mba ndi di n'etiti owuwa anyanwu. Mgbe e gbupuru isi mkpuru aka na mkpisiukwu onye agha, onye di otu a agaghị e nwe ike jide ngwa agha ozo, maobu gaa ije.

⁷ Mgbe ahụ, Adoni-Bezek siri, “Iri ndi eze[‡] asaa ka m mesoro udi mmeso a unu mesoro m, o bukwa nri si na tebul m dapu ka ha riri. Ugbu a Chineke akwughachila m ugwo oru ojo m.” Ha kpuru ya gaa Jerusalem, ebe o no nwuo.

⁸ Ndi Juda busoro obodo Jerusalem agha, were mma agha gbuchapu mmadu niile bi n’ime ya, ma gbaakwa obodo ahụ niile oku.

⁹ Mgbe nke a gasiri, ndi agha Juda busoro ndi Kenan bi na ndida ala ugwu ugwu ahụ, bu Negev, ya na akuku odida anyanwu n’ebe di ala ala. ¹⁰ Ha jekwuru ndi Kenan bi n’obodo Hebron (nke a na-akpo Kiriath Abaraham na mbu) merie Sheshai, na Ahiman, na Talmai. ¹¹ Site n’ebe ahụ, ha jekwuru ndi bi na Debir (nke a na-akpo Kiriath Sepher, n’oge mbu).

¹² Kaleb siri, “Nwoke obula ga-aga buso Kiriath Sepher agha ma merie ya ka m ga-akponye Akasa bu nwa m nwanyi ka o buru nwunye ya.” ¹³ Otniel nwa Kenaz, nwanne nta Kaleb, lughuru obodo ahụ n’agha. N’ihi nke a, Kaleb kponyere ya Akasa, bu nwa ya nwanyi ka o buru nwunye ya.

¹⁴ Otu ubochi, mgbe Akasa biakwutere Otniel, o kwagidere ya ka o rijo ala ubi site n’aka nna ya. Mgbe Akasa si n’elu inyinya ibu ya ridata, Kaleb juru ya si, “Gini ka i chorọ ka m mere gi?”

¹⁵ O zaghachiri, “Nyem onyinye puru iche. Ebe o bu na i nyela m ala Negev, biko nyekwa m isi

[‡] **1:7** 1:7 Ala Kenan bu mba e kewara na mpaghara na mpaghara, maobu n’obodo nta n’obodo nta. Mpaghara, maobu obodo nta obula nwere eze na-achi ya. Otutu obodo ndi a gbara isi obodo ahụ gburugburu.

mmiri ufoḍu.” N’ihi nke a, Kaleb nyere ya isi mmiri mgbago na isi mmiri nke ndịda.

¹⁶ Umunna nwunye Mosis, onye Ken, si n’obodo nkwu nkwu§ soro ndi Juda, gaa biri n’etiti ndi ahụ bi n’ozara Juda, na Negev, nke di nso n’Arad.

¹⁷ Ndi ikom Juda sooro ndi ikom Simion, umunna ha, luso ndi Kenan bi na Zefat agha, bibie obodo ahụ kpamkpam. N’ihi nke a, a gughariri obodo ahụ, kpoḡ ya Homa. ¹⁸ Ndi agha Juda lughbukwara obodo Gaza, na Ashkelon, na Ekron, tinyere ala niile gbara ha gburugburu.

¹⁹ ONYENWE ANYI nonyeekwara ndi Juda mee ka ha kpochapu ndi niile bi n’obodo niile di n’ala ugwu ugwu ahụ. Ma ha enweghi ike ichupu ndi bi n’ala ndagwurugwu ahụ, n’ihi na ndi ahụ nwere ugbo agha igwe di iche iche. ²⁰ E nyekwara Kaleb obodo Hebron, dika Mosis kwere ya na nkwa. Kaleb chupuru umu Anak ato site n’ala ahụ. ²¹ Ndi ebo Benjamin enweghi ike chupu ndi Jebus bi na Jerusalem. N’ihi nke a, ha soro umu Benjamin biri ruo taa.

²² Ma ndi sitere n’ebo Josef busoro obodo Betel agha. ONYENWE ANYI nonyeere ha. ²³ Mgbe ha zipuru ndi ikom iga nyochaputa obodo Betel, nke a na-akpo Luz, ²⁴ ndi nnyoputa ahụ huru otu nwoke si n’obodo ahụ na-aputa. Ha gwara ya okwu si ya, “Zi anyi uzọ anyi ga-esi banye n’ime obodo a, anyi ga-ahụ na e mesoro gi mmeso di mma.” ²⁵ Ya mere, nwoke ahụ gosiri ha uzọ, ha ji mma agha gbuo mmadu niile bi n’ime obodo

§ 1:16 1:16 Nke a bu Jeriko

ahụ, ma ha hapụrụ nwoke ahụ na ezinaụlọ ya ndụ. ²⁶ Emesịa, nwoke ahụ kpọrọ ezinaụlọ ya gaa biri n'ala ndị Het wuoro onwe ya otu obodo n'ebe ahụ. O kpọrọ aha obodo ahụ Luz, nke bụkwa aha obodo ahụ ruo taa.

²⁷ Manase achụpughị ndị Bet-Shan na obodo nta ya ndị ọzọ, maọbụ Teanak na obodo nta ya ndị ọzọ, maọbụ Doa, maọbụ Ibleam, maọbụ Megido, tinyere obodo nta niile ndị ọzọ gbara ha gburugburu. N'ihia na ndị Kenan bigidere n'ebe ahụ. ²⁸ Mgbe ụmụ Izrel dīrī ike karīa, ha manyere ndị Kenan ị rūrū ha ọrū, ma ha achụpughị ha site n'ala ahụ. ²⁹ Ifrem enwekwaghị ike chụpụ ndị Kenan bi na Gaza. Ndi Kenan gara n'ihu biri n'etiti ha n'ebe ahụ. ³⁰ Otu a kwa, ebo Zebulon achụpughị ndị Kenan bi n'ala Kitron, maọbụ na Nahalol, kama ha mere ha ndi ohu na-arū ọrū ike. ³¹ Ọzokwa, ndi ebo Asha achụpughị ndi niile bi n'Ako, na Saidon, na Ahlab, na Akzib, na Helba, na Afik, maọbụ Rehob. ³² Ndi Asha binyere n'etiti ndi Kenan bu ndi bi n'ala ahụ, n'ihia na ha achụpughị ha. ³³ Ndi ebo Naftali achụpughikwa ndi bi na Bet-Shemesh, maọbụ ndi bi na Bet-Anat. Kama ndi Naftali binyere ndi Kenan bi n'ala ahụ. Ma ndi bi na Bet-Shemesh, na Bet-Anat ghorọ ndi ohu ndi Naftali. ³⁴ Ma banyere ndi ebo Dan, ndi Amorit chupuru ha chuba ha n'elu ugwu. Ha ekwenyeghi ka ha ridata na ndida ugwu ahụ. ³⁵ Ma ndi Amorit nogidesiri ike n'ugwu Heres, na Aijalon, na Shaalbim, ma mgbe ike ebo Josef bara uba, ha meriri ha, mee ha ndi ohu ha. ³⁶ Oke ala umu ndi Amorit malitere na mgbago

Akrabim ruo, ma gafeekwa ebe a na-akpo Sela.

2

Mmuo ozi ONYENWE ANYI abia Bokim

¹ Mmuo ozi ONYENWE ANYI sitere na Gilgal bia Bokim gwa ndi Izrel okwu si ha, "Mu onwe m kpoputara unu site n'Ijpt, kpobata unu n'ala a dika m kwere nna unu ha na nkwa. Asiri m, 'Agaghi m ala azu imezu ogbugba ndu mu na unu, ² unu na ndi bi n'obodo ahụ agbakwala ndu obula, kama unu ga-etitu ebe ichu aja ha.' Ma unu erubeghi isi n'okwu a, gini mere unu emeghi nke a? ³ Agwara m unu, na 'agaghi m esite n'ihu unu chupu ha; ha ga-adiri unu dika onya n'akuku niile, ebe chi niile ha ga-abukwara unu ihe na-eweta onwunwa.*' †

⁴ Mgbe Mmuo ozi ONYENWE ANYI ahụ kwusiri okwu ndi a, umu Izrel niile kwara akwa nke ukwu. ⁵ N'ihu nke a, ha kporo ebe ahụ Bokim. Ha churu ONYENWE ANYI aja n'ebe ahụ.

Nnupu isi na Mmeri

⁶ Mgbe Joshua zilagasiri ndi Izrel niile, onye obula n'ime ha gara n'ihe nketa ya, inweta ya, dika ebo obula di n'Izrel si di. ⁷ Ndi Izrel fere ONYENWE ANYI ofufe ubochi niile nke ndu Joshua, na nke ndu ndi okenye ahụ, bu ndi gara n'ihu bie ndu mgbe o nwusiri, bukwa ndi huru oru ukwu niile nke ONYENWE ANYI ruru ndi Izrel.

* 2:3 2:3 Maobu, Ihe ima n'onya † 2:3 2:3 Opu 23:33; Dit 7:17

‡ 2:7 2:7 Maobu, gbasokwara

⁸ Ma Joshua, nwa Nun, onyeozì ONYENWE ANYÌ nwurù, mgbe ọ gbara otu narì afo, na afo iri. ⁹ E liri ya n'oke ala nke ihe nketa ya, n'obodo Timnat Heres, n'ala ugwu ugwu nke ebo Ifrem, n'uzo mgbago ugwu Gaash.

¹⁰ Emesịa, ọgbọ ahụ niile nwurù dika ndị nna nna ha, ọgbọ ọzọ tolitere, ndị na-amaghị ONYENWE ANYÌ maọbụ ihe ndị nke o mere[§] nye umụ Izrel. ¹¹ Mgbe ahụ, ndị Izrel mere ihe ọjọọ n'anya ONYENWE ANYÌ site n'ife Baal ofufe. ¹² Ha gbakọtara ONYENWE ANYÌ azụ, bụ Chineke ahụ, nna ha fere ofufe, onye kpoọtara ha site n'ala Ijpt. Ma ha malitere ife na isopuru, na ikpo isiala nye otutu chi di iche iche, bụ chi nke ndi bi ha gburugburu. Ha si otu a kpasuo ONYENWE ANYÌ iwe. ¹³ Ha gbakọtara ONYENWE ANYÌ azụ, fee chi Baal na Ashtoret ofufe.* ¹⁴ Ya mere, ONYENWE ANYÌ† were iwe megide Izrel, rara ha nye n'aka ndi ji aka ike punara ha ihe ha nwere. O weere ha resi ndi iro ha gbara ha gburugburu, bụ ndi ha enwekwaghị ike iguzogide. ¹⁵ Dika ọ nuru ya n'iyi nye ha, mgbe obula umu Izrel puru ibu agha, aka ONYENWE ANYÌ megidere ha ime ka ha buru ndi e meriri emerì. Onodu ha joro njo nke ukwu.

¹⁶ N'ihì onodu ojoo a, ONYENWE ANYÌ mere ka ndi ikpe si n'etiti ha puta, inaputa ha site n'aka ndi a ji ike na-apunara ha ihe ha nwere. ¹⁷ Ma umu Izrel egeghi ndi ikpe ahụ ntị, kama ha nogidere na-akpo isiala nye ma na-agbasokwa

§ 2:10 2:10 Ya bụ, ọrụ ebube * 2:13 2:13 Abụ 106:36 † 2:14 2:14 Nkp 3:8; 2Ez 17:20

chi ndi ozo. Dika nna nna ha na-emeghi, ha mere ngwangwa wezuga onwe ha site n'uzo ONYENWE ANYI, buru ndi na-enupu isi n'ebe iwu ONYENWE ANYI di. ¹⁸ Ma mgbe obula ONYENWE ANYI nyere umu Izrel onye ikpe, o na-anonyere onye ikpe ahụ ogologo ubochi niile nke ndu ya. O na-esitekwa n'aka onye ikpe a naputa umu Izrel n'aka ndi iro ha n'ihu na ONYENWE ANYI nwere obi ebere n'ahụ umu Izrel, mgbe ha na-asu ude, n'ihu mmegbu na mkpagbu niile ndi iro ha na-emegbu ha, ma na-akpagbukwa ha. ¹⁹ Ma mgbe obula onye ikpe a nwuru, umu Izrel na-alaghachi azu biwe ndu ojojo karja nke nna nna ha ochie. Ha na-agbaso chi ndi ozo, na-akpo isiala nye ha, na ife ha ofufe. Ha juru iwezuga agwa ojojo ha ndi a ma o bukwa uzu isiike ha.

²⁰ N'ihu nke a, ONYENWE ANYI were iwe di oku megide Izrel, ma si, "N'ihu na mba a emebiela ogbugba ndu ahụ m nyere nna ha n'iwu, jukwa ige m nti, ²¹ agaghi m achupukwa site n'ihu ha mba ndi ahụ Joshua hapuru mgbe o nwuru. ²² Aga m eji ha nwalee Izrel, ichoputa ma ha gaelezi anya idebe uzo ONYENWE ANYI, gaakwa ije n'ime ya dika nna nna ha mere m." ²³ ONYENWE ANYI hapuru mba ndi ahụ niile ka ha nogide. O chupughi ha ngwangwa site na inyefe ha n'aka Joshua.

3

¹ Ndi a bu aha mba di iche iche ONYENWE ANYI hapuru n'ala ahụ iji nwaputa ndi Izrel ahụ niile na-esoghi mgbe e buru agha n'ime ala Kenan.

² O mere nke a naani ka o kuziere ogbo niile ndi

Izrel ibu agha, bu ndi ahụ na-amabeghi ihe agha bu n'oge gara aga. ³ Ndiisi ise nke ndi Filistia, na ndi Kenan niile, ndi Saidon na ndi Hiv, ndi bi n'elu ugwu Lebanon, site n'ugwu Baal-Hemon ruo na mbata obodo Hamat. ⁴ A ga-esite na ndi a nwaputa okwukwe umu Izrel ma imata ma ha ga-edebe iwu ONYENWE ANYI sitere n'onu Mosis nye nna nna ha ochie.

⁵ N'ihia nke a, umu Izrel biri n'etiti ndi Kenan, ndi Het, ndi Hiv, ndi Periz, ndi Amorait, na ndi Jebus. ⁶ Ha lutaara onwe ha umu ha ndi inyom na nwunye,* werekwa umu ha ndi inyom nye umu ha ndi ikom, feekwa chi ha niile ofufe.

Otniel, onye ikpe

⁷ Umu Izrel mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI. Ha chefuru ONYENWE ANYI Chineke ha, malite ife chi Baal, na Ashera ofufe. ⁸ N'ihia ya, iwe oku ONYENWE ANYI kpaliri megide umu Izrel. O raara ha nye n'aka eze Kushan Rishataim, eze Aram Naharaim, onye ndi Izrel noro n'okpuru ochichi ya afo asato. ⁹ Ma mgbe umu Izrel kpokuru ONYENWE ANYI, o mere ka Otniel, nwa Kenaz, bilie n'etiti ha. Otniel bu nwa nwanne Kaleb nke nta. O bukwa ya naputara umu Izrel site n'aka ndi iro ha. ¹⁰ Mmuo ONYENWE ANYI biakwasiri ya, nke mere ka o buru onye ikpe ndi Izrel, o puru ibu agha. ONYENWE ANYI nyefere Kushan Rishataim bu eze ndi Aram n'aka Otniel, onye ike ya kariri nke ya. ¹¹ Sitekwa n'oge ahụ gaa n'ihu, udo diiri n'ala niile iri afo anọ, mgbe

* **3:6** 3:6 Opu 34:15-16; Dit 7:3-4; Jos 23:12

Otniel na-ekpe Izrel ikpe. N'ikpeazu, Otniel, nwa Kenaz nwuru.

Ehud

¹² Umụ Izrel bidoro ime ihe ojoo n'anya ONYENWE ANYI. Ya mere, ONYENWE ANYI nyefere ha n'aka Eglon, eze Moab. ¹³ O kpọtara ndi Amon† na ndi Amalek ka ha dinyere ya. Eglon biara buso ndi Izrel agha, nweta obodo Nkwu, ya aburuzia nke ha. ¹⁴ Afọ iri na asato site n'oge ahụ ka umụ Izrel noro n'okpuru ochichi Eglon, eze Moab.

¹⁵ Ma mgbe umụ Izrel tikuru ONYENWE ANYI banyere onodu ojoo ha, o zitere ha onye nzoputa. Aha nwoke ahụ bu Ehud, nwa Gera, onye sitere n'agburu Benjamin. O bu onye n-eme aka ekpe. Ya onwe ya bukwa onye n-ebugara Eglon, eze Moab, ego utu niile umụ Izrel na-atu kwa afọ. ¹⁶ Tupu o malite ije ya, o buru uzọ kwadebere onwe ya mma agha nwere ihu abuo na nzuzo. Ogologo mma ahụ ga-eru ihe dika site n'onu mkpisiaka ruo n'isi mbu aka. Ehud kekwasiri mma ahụ n'apata ukwu aka nri ya, yikwasị ya uwe mwuda ya. ¹⁷ O bunyere Eglon, eze Moab ego utu ahụ. Eglon bu nwoke buru oke ibu. ¹⁸ Mgbe Ehud nyesiri eze Eglon ego utu ahụ o ji bia, o zilagara ndi butere ego ahụ. ¹⁹ Mgbe o biaruru nso n'obodo Gilgal, ebe arusi di iche iche a piri api di, o laghachiri azu

† **3:13** 3:13 Ndi Amon bu ndi si n'agburu Lot, nke a di n'akwukwo Jen 19:38, ebe ndi Amalek si n'agburu Iso (i ga-aguta nke a n'akwukwo Jen 36:12,16). O bughị naani na ha bu ndi agbataobi ndi Izrel, ma ha bu ndi iro ka ndi iro niile nke ndi Izrel nwere (guo Dit 25:17-18).

jekwuru eze Eglon si ya, “Enwere m ozi m ga-ezi gi, ma o ga-abu na nzuzo.”

Mgbe ahụ, eze zipurụ ndị so ya noḍu, ka ya na Ehud naanị nwee ike ino kparia uka ha na nzuzo.

²⁰ Ehud biakwutere ya mgbe o no naanị ya n'onuulo di n'ime n'elu uloeze ya, si, “Enwere m ozi Chineke si m zie gi.” Dika eze ahụ si n'uche ya bilite oto, ²¹ Ehud tinyere aka ekpe ya n'ime uwe ya, miputa mma ahụ nwere ihu abuo nke o kegidere n'apata ukwu aka nri ya. O weere ya mapuo eze Eglon afo. ²² O buladi isi mma ahụ sooro ihu mma ahụ mibanye n'ime afo ukwu eze Eglon. Onu mma ahụ putakwara n'azu eze ahụ. Ehud amiputaghi mma ahụ, kama abuba di n'afo eze ahụ kpuchiri ya. ²³ Ya mere, Ehud puru n'ezi, mechibido ya onu uzoniile e si abanye n'onuulo elu ahụ, kpochie ha.

²⁴ Mgbe o puchara, ndi na-ejere eze ozi biara choo ibanye n'ulo ahụ. Ma mgbe ha huru na a kpochiri onu uzoniulo ahụ akpochi, ha kwuru n'onwe ha si, “O ga-abu na o na-anyu nsi n'ulo mposi.” ²⁵ Ma mgbe oge di anya gasiri ma eze aputaghi, ha enweghi ike ijide onwe ha ozo. Ha weere otughe uzoniutughee onu uzoniulo ahụ, hu ebe eze ha togboro n'ala, nwuo.

²⁶ Mgbe ahụ ha no na-eche, Ehud gbapuru. O sitere n'ebe ahụ arusi ndi ahụ a piri api di gbafee, gbaga Seira. ²⁷ Mgbe o ruru n'ebe ahụ, o furu opi ike n'ala ugwu ugwu Ifrem, ndi Izrel sooro ya site n'ugwu ahụ rida, ya onwe ya n-edu ha.

²⁸ O siri ha, “Soronu m n’azu, n’ihi na ONYENWE ANYI enyela ndi Moab ndi iro unu n’aka unu.” Ya mere, ha sooro ya gbadaa, gaa nochie uzo niile ndi Moab nwere ike isi gafee osimiri Jordan. Ha ekwekwaghi ka onye Moab obula si n’ebe ahụ gafee. ²⁹ N’ubochi ahụ, ha gburu puku ndi agha Moab iri, ha niile siri ike burukwa dimkpa. O nweghi otu onye gbapuru. ³⁰ N’ubochi ahụ, e mere ka Moab nodu n’okpuru ndi Izrel. Ala ahụ nwere ozuzu ike na udo, iri afo asato.

Shamga

³¹ Mgbe Ehud chisiri, Shamga, nwa Anat rigotara ichi. O tigburu nari ndi Filistia isii. O bu ndudu e ji achị ehi ka o ji tigbuo ha. Ya onwe ya kwa, zopotara ndi Izrel.

4

Debora

¹ Mgbe Ehud nwusiri, umu Izrel mekwara ihe ojoo megide ONYENWE ANYI. ² N’ihi ya, ONYENWE ANYI renyere ha n’aka Jabin, eze Kenan, onye chiri n’obodo Hazo. Aha onyeisi ndi agha ya bu Sisera, onye bi n’obodo a na-akpo Heroshet Hagoyim. ³ N’ihi na o nwere nari ugbo agha igwe itoolu, ma megbukwaa umu Izrel nke ukwu iri afo abuo, ha tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa, ka o nyere ha aka.

⁴ N’oge a, Debora, bu nwanyi na-ebu amuma, nwunye Lapidot bu onyendu umu Izrel. ⁵ O na-anọ n’okpuru osisi nkwu a na-akpo Nkwu Debora, nke di n’agbata Rema na Betel, bu n’ala

ugwu ugwu Ifrem na-ekpe ikpe. N'ebe ahụ ka umụ Izrel na-ejekwuru ya ka o doziere ha okwu ha niile. ⁶ O ziri ozi kpọọ Barak, nwa Abinoam, onye bi n'obodo Kedesh, nke dị n'ime Naftalị, ọ siri ya, "ONYENWE ANYỊ Chineke umụ Izrel na-enye gị iwu, 'Gaa chikọtaa puku ndị agha iri bụ ndị sitere n'ebọ Naftalị na Zebulun, duru ha jeruo ugwu Taboa. ⁷ Aga m edute Sisera, ọchịagha ndị agha Jabin, mee ka ọ bjaruo nso iyi ukwu Kishon, ya na ugbo agha ya niile na ndị agha ya niile ma nyefee ha n'aka gị.'"

⁸ Barak siri ya, "Ejikeere m iga ma ọ buru na i ga-eso m. O burukwanu na i ju iso m, agaghị m aga."

⁹ Debora siri, "Aghaghị m isoro gị jee ma n'ihị mkpebi gị n'ihe a, nsopuru agaghị abụ nke gị, n'ihị na ONYENWE ANYỊ ga-enyefe Sisera n'aka nwanyị." Ya mere, Debora biliri soro Barak jee obodo Kedesh. ¹⁰ Barak sitere n'ebọ Zebulun na Naftalị kpọkọtaa ndị ikom ga-eso ya jee agha ahụ, puku ndị agha iri ndị dinyere ya. Debora sokwa ya jee.

¹¹ N'oge a, Heba,* onye Ken, ahapula ndị Ken ndị ozo, ndị bụ umụ umụ Hobab, nwanne nwunye Mosis gaa maa ulọ ikwu ya n'okpuru osisi ukwu dị na Zaananim, nke dị nso Kedesh.

¹² Mgbe ha gwara Sisera na Barak nwa Abinoam arigorola n'elu ugwu Taboa, ¹³ Sisera kpọkọtara ndị agha ya niile, tinyere nari ugbo

* **4:11** 4:11 Ezi mmekọrịta nke dị n'etiti ndị Izrel na ndị Ken, bidoro n'oge Mosis. Ọpụ 3:1 Ndi Ken nyeere umụ Izrel aka imeri ndi iro ha, mgbe ha na-achọ inweta Kenan bu ala nkwa ahụ Nkp 1:16

agha itoolu ya, site na Haroshet Haroyim gaa n'iyi ukwu Kishon.

¹⁴ Mgbe ahụ, Debora siri Barak, “Gaa n’ihu! Taa bu ubochi nke ONYENWE ANYI nyefere Sisera n’aka gi. O bu na ONYENWE ANYI apubeghi jee n’ihu gi?” N’ihi nke a, Barak duuru puku ndi agha iri ahụ gbada ndida ugwu Taboa. ¹⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI jiri mma agha ya chusaa Sisera na ndi agha ya na ugbo agha igwe ha n’ihu Barak. Sisera n’onwe ya hapuru ugbo agha ya jiri ukwu gbapu oso.

¹⁶ Barak na ndi agha ya churu ndi agha ahụ oso, ha na ugbo agha igwe ha niile, churuo ha Haroshet Hagoyim. Ha ji mma agha tigbuo ndi agha Sisera niile. O dikwaghi otu onye n’ime ha foduru ndu. ¹⁷ Ma Sisera gbapuru oso gaa zoo onwe ya n’ulo ikwu Jael, nwunye Heba, onye Ken. N’ihi udo di n’etiti eze Jabin, onye Hazo, na ndi ezinaulo Heba, onye Ken.

¹⁸ Jael puru ije zute Sisera si ya, “Bia Onyenwe m, bakwute m. Atula ujo.” Ya mere na o bara n’ime ulo ikwu ya, o weere akwa ichu oyi kpuchie ya.

¹⁹ Mgbe ahụ, o siri ya, “Akpiri na-akpo m nku, nyetu m mmiri ka m nuo.” O meghere karama akpukpo mmiri ara ehi, nye ya ihe onunu, jirikwa akwa ahụ sachie ya.

²⁰ Sisera gwara nwanyi ahụ bu Jael okwu si, “Guzo n’onu uzo ulo a. O buru na onye obula abia juo gi, ‘O nwere onye gbatara n’ebe a?’ si ya, ‘Mba.’”

²¹ Ike gwuru nnoo Sisera. Mgbe ahụ, o malitere irahu ura, Jael, nwunye Heba, weputara otu

ntu e ji a kpogide ulo ikwu ahụ n'ala, werekwa mkpirisi igwe n'aka ya. O jiri nwayoọ jekwuuru Sisera ebe o dina na-arahụ ụra, kpoo ya ntu ahụ n'egedege ihu ya. Otu a ka Sisera si nwuo.

²² Mgbe Barak biara icho Sisera, Jael jekwuru ya si, "Bia ka m gosi gi nwoke ahụ i na-achọ." Barak sooro ya jee, ma lee, Sisera anwuolarị site na ntu ahụ a kporo ya n'isi.

²³ N'ubochi ahụ, Chineke meriri Jabin, eze ndi Kenan n'ihu umu Izrel. ²⁴ Aka umu Izrel bu nke di ike na-adikwa ike nke ukwu megide Jabin bu eze Kenan ruo mgbe ha lara ya n'iyi.

5

Abu Debora

¹ N'ubochi ahụ, Debora na Barak nwa Abinoam buru abu* si,

² "Mgbe ndi ndu na-edu n'Izrel,
mgbe ndi mmadu jikwa afọ ofufu nye onwe
ha,
toonu ONYENWE ANYI!

³ "Nurunu nke a, unu ndi eze, Geenu nti, unu
ndiisi!
Mu onwe m, o buladi mu onwe m, ga-abuku
Onyenwe anyi abu.
Aga m abu abu otuto nye ONYENWE ANYI, bu
Chineke Izrel.

⁴ "ONYENWE ANYI, mgbe i si Sia puta,

* **5:1** 5:1 Banyere mmeri ahụ di ukwu

mgbe i sitere n'ala Edom gabiga,[†]
 uwa mara jijiji, mmiri ozuzo di ukwu
 sikwa na mbara eluigwe zodata.

⁵ E, o buladi ugwu ukwu niile mara jijiji n'ihu
 ONYENWE ANYI.
 Ugwu Sainai makwara jijiji n'ihu ONYENWE
 ANYI, Chineke Izrel.

⁶ "N'ubochi Shamga, nwa Anat,
 n'ubochi Jael, ndi inyinya ibu na-azu ahia
 n'ozara kwusiri,
 ndi ije niile na-esi n'akuku uzọ gbagoro
 agbagoro na-aga.

⁷ O dikwaghi ihe gara aga n'obodo Izrel,
 tutu ruo mgbe m biara,
 ee, mgbe m bu Debora biara dika nne nye
 Izrel.

⁸ Mgbe umu Izrel horo ife chi ndi ozo ofufe,
 mgbe agha biara n'onu uzọ ama niile,
 ahughi o buladi otu uta maobu ube.[‡]
 E, o buladi n'etiti iri puku ndi agha anọ, a
 hughi otu ngwa agha obula.

⁹ Ma ugbu a, ana m anuri onu banyere ndi na-
 achu umu Izrel.
 Ndi ji obi ha niile were onwe ha nye n'etiti
 ndi Izrel.
 Toonu ONYENWE ANYI!

¹⁰ "Kwuputanu ya, unu ndi na-agba inyinya ibu
 di ocha,

[†] 5:4 5:4 Duuru anyi gabiga ozara Edom [‡] 5:8 5:8 Ndi iro ha
 ekwekwaghi ka onye Izrel obula jide ngwa agha obula.

unu ndi na-anokwasị n'elu akwa di oke
 onuahia n'elu inyinya unu,
 na unu ndi na-eji ukwu na-agaghari
 n'okporoẓo.

Tuleenu ¹¹ olu abu igwe mmadu ndi no n'akuku
 olulu mmiri niile.

Ha na-ako akuko mmeri niile nke ONYENWE
 ANYI,
 ya bu, mmeri nke obodo nta ya niile n'Izrel.

"Mgbe ahụ, ndi nke ONYENWE ANYI
 ridara gaa n'onu ẓo ama niile e si abata
 n'obodo.

¹² 'Teta, teta, gi Debora!

Teta, teta, buo abu.

Bilie, gi Barak nwa Abinoam, bilie!

Duru ndi ahụ niile i dotara n'agha.'

¹³ "Ndi foduru na ndi a na-asopuru ridatara,
 ndi nke ONYENWE ANYI biakwutere m
 imegide ndi di ike.

¹⁴ Ufodu si Ifrem bia, bu ndi ahụ nwere
 mgboroḡwu n'ala ndi Amalek,

ndi Benjamin sokwa puta,

ndi ndu sikwa Makia bia,

ndi na-eso ndi ndu sikwa Zebulon puta.

¹⁵ Ndi ndu ebo Isaka pukwutekwara Debora.

E, Isaka sokwara Barak

na ndagwurugwu ahụ ka ezigara ha
 n'okpuru ya.

Ma n'etiti ndi Ruben,

ha no na-atughari uche.

¹⁶ Gini mere unu ji nodu n'etiti ogba aturu,

inu uda oja a na-egburu igwe aturu?

- N'etiti obodo niile nke Ruben,
 ka e nwere otutu ntughari uche.
- 17 Ndi Gilead nogidere n'ofe ozọ nke osimiri
 Jodan.
 Ndi Dan nogidekwara n'ime ugbo mmiri ha.
 Ndi Asha nogidere n'ahu udo
 n'akuku onu mmiri.
- 18 Ma ndi Zebulon na Naftali jiri ndu ha chuo aja,
 puo n'ozara ibu agha ahụ.
- 19 "Ndi eze ala Kenan biara ogu na Teanak,
 n'akuku mmiri ala Megido.
 Ma ha enweghi mmeri obula.
 Ha akwataghi olaocha maobu ihe nkwatera
 ozọ n'agha.
- 20 O buladi kpakpando niile
 di na mbara eluigwe luru ogu megide Sisera.
- 21 Mmiri na-achi oku nke iyi ukwu Kishon
 bupuru ha niile.
 Ya mere, mkpuruobi m gaa n'ihu,
 zoo ukwu gi n'ala, di ike dika odum!
- 22 Gee nti nuru uda nzo ukwu nke inyinya ndi
 iro.
 Leekwa mwuli elu nke ukwu inyinya ahụ!
- 23 Ma Mmuo ozi ONYENWE ANYI siri,
 'Buo Meroz§ onu.'
 'Buo ndi bi na ya onu ebe o di ukwu,
 n'ihi na ha abiaghi nyere ONYENWE ANYI aka
 imeri ndi iro ya.'

§ 5:23 5:23 Meroz bu obodo di n'ebo Naftali. Ha esonyeghi ndi Izrel mgbe ha na-ahu agha, ha e nyeghikwa aka jide ndi iro Izrel e meriri emer, mgbe ha na-agbapu oso ndu, ya mere e ji buo ha onu.

- 24 “Onye a goziri karichasia ka Jael,
nwunye Heba onye Ken bu,
e, onye a goziri karichasia ndi inyom niile
na-ebi n’ulo ikwu.
- 25 Nwoke ahụ rioro mmiri, ma o nyere ya mmiri
ara ehi,
o ji iko kwesiri ndi a na-asopuru nye ya
mmiri ara ehi rahuru arahu.
- 26 O setipuru aka ya were ntu ji ulo ikwu ahụ,
aka nri ya welitere mkpirisi igwe nke onye
oru ji aru oru.
- O kporo ya Sisera otu mkpo, kporie ya isi,
o kpwasiri, ma kpomie ntu ahụ n’egedege
ihu ya.
- 27 N’ukwu ya ka o milara n’ala,
n’ebe ahụ o dara, ka o dinara.
N’ukwu ya ka o milara n’ala, n’ebe o dara,
n’ebe ahụ o milara n’ala, n’ebe ahụ o dara
nwuo.
- 28 “Nne Sisera si na oghereikuku lepu anya
n’azu oghere inata ikuku, o tiri mkpu,
‘Gini mere ugboala igwe ya ji anọ odu ibia?
Gini ji na mkpotu ukwu ugboala ya
adawabeghi?’
- 29 Ma otu n’ime ndi inyom na-ejere ya ozi, nke
makarisi ibe ya n’ihe.
E, ya onwe ya kwukwara si,
- 30 ‘O bu na ha adighi achota ma na-ekekwa otutu
ihe a kwatara n’agha:
onye agha obula ga-eketa otu nwaagboghọ,
maobu abuo.

Sisera ga-enweta uwe nwere otutu agwa di iche
 iche,
 uwe nwere otutu agwa ndi a kpara nke oma
 uwe ndi akpaziri nke oma maka inya n'olu m,
 ihe ndi a niile dika ihe nkwata n'agha?'

31 "ONYENWE ANYI, biko, ka ndi iro gi niile si otu
 a laa n'iyi.
 Ka ndi niile huru gi n'anya nwuputa ihe dika
 anyanwu
 mgbe o biliri n'ike."
 E nwere izuike n'ala ahụ iri afọ anọ.

6

Gidiọn

¹ Ozokwa, umu Izrel mere ihe ojojo n'anya
 ONYENWE ANYI, n'ihia ya, ONYENWE ANYI nyefere
 ha n'aka ndi Midia* afọ asaa. ² N'ihia na ndi Midia
 mekpara ha ahụ nke ukwuu, umu Izrel meere
 onwe ha ebe obibi n'ugwu, n'ime ogba nkume,
 na n'ebe e wusiri ike di iche iche. ³ Mgbe obula
 ndi Izrel ghasiri mkpuru n'ubi ha, ndi Midia, ndi
 Amalek na ufodu ndi ozo si n'owuwa anyanwu
 na-abia buso ha agha. ⁴ Ha na-ebichi ala ahụ,
 bibie ihe niile a kuru n'ubi n'ala ahụ niile ruo na
 Gaza. O nweghi ihe obula di ndu ndi Izrel nwere,
 ma aturu, ma ehi, ma inyinya ibu, ha na-ahapu.
⁵ Dika usuu igurube ka ha na-abia, ha na anu
 ulo ha niile, na ulo ikwu ha niile. Onuogugu ha
 di ukwuu ruo na-apughị iguta ole ha di, maobu

* **6:1** 6:1 Ndi Midia, bu ndi si n'otu agburu n'ime umu ndi Ketura
 mutara Ebrahim.

inyinya kamel ha. Ha na-abata n'ala ahụ n'ihì ibibicha ya. ⁶ Site n'omume ojoo ndi a, e mere ka umu Izrel buru ndi dara ubiam nke ukwu n'ihì ochichi ndi Midia. N'ikpeazu, umu Izrel tikuru ONYENWE ANYI ka o nyere ha aka.

⁷ Mgbe umu Izrel tikuru ONYENWE ANYI n'ihì mkpagbu ndi Midia na-akpagbu ha, ⁸ ONYENWE ANYI zitere onye amuma, onye gwara ha okwu si, "The a bu ihe ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel kwuru, Esi m n'ala Ijpt, ala ahụ unu bu ndi ohu n'ime ya, kpopta unu. ⁹ Anaputara m unu site n'aka ike ndi Ijpt na site n'aka ndi niile kpagburu unu, chupu ha site n'ihu unu, ma nye unu ala ha. ¹⁰ Agwara m unu si, 'Mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke unu. Unu efela chi niile nke ndi Amorit, ndi unu bi n'ala ha.' Ma unu juru ige m nti."

¹¹ Mmuo ozi ONYENWE ANYI biara nodu odu n'okpuru osisi ukwu ook di n'Ofra, n'ala ubi Joash, onye obodo Abieza, ebe nwa ya a na-akpo Gidion no na-azocha mkpuru oka wiiti n'ime ebe izocha mkpuru vaini n'ihì na o na-ezo onwe ya ka ndi Midia hapu ihu ya anya. ¹² Mmuo ozi ONYENWE ANYI putara ihe n'ebe ahụ gwa ya okwu si, "Gi dike na dimkpa n'agha, ONYENWE ANYI nonyeere gi."

¹³ Gidion zara si, "Biko onyenwe m, ma o buru na ONYENWE ANYI nonyeere anyi, gini mere ihe ndi a niile ji na-adakwasì anyi? Ebeekwanu ka ihe iribama ahụ niile di nke nna anyi ha gwara anyi si, 'O bughì site n'Ijpt ka ONYENWE ANYI siri gbaputa anyi?' Ma ugbu a, ONYENWE ANYI ajula

anyị, hapụ anyị n'aka ndị Midia ka ha laa anyị n'iyi."

¹⁴ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ nyere ya iwu sị ya, "Ngwa, jiri ike gị dị ukwuu puo, gaa ka ị gbaputa umu Izrel site n'aka ndị Midia. Mụ onwe m na-ezigakwa gị."

¹⁵ Ma Gidiyon siri ya, "Biko, Onyenwe m, olee otu m ga-esi zoputa Izrel? Lee, esi m n'ikwu dikarisiri nta n'ime Manase puta. Mụ onwe m bukwana onye dikarisiri ala n'ezinaulo m."

¹⁶ Ma ONYENWE ANYỊ zara sị ya, "Mụ onwe m ga-anonyere gị. I ga-ebibikwa ndi Midia niile."

¹⁷ Gidiyon zaghachiri sị, "O buru na m achotala ihuoma n'anya gị, nye m ihe iribama nke gageosi na o bu gị n'ezie na-agwa m okwu. ¹⁸ Biko esikwala ebe a puo ruo mgbe m loghachiri weta onyinye m ga-eche n'ihu gị."

ONYENWE ANYỊ zara sị ya, "Aga m eche ruo mgbe ị loghachiri."

¹⁹ Gidiyon mere ngwangwa laa n'ulo ya, gbuo otu nwa ewu, sie ya. O jikwa utu oka mee achicha, nke ihe na-eko achicha na-adighi n'ime ya. Emesia, o tinyere anu ahụ n'ime nkata, wunyekwa ofe n'ime ite, buru ha jekwuru Mmuo ozi ahụ, ebe o no na-eche ya n'okpuru osisi ook ahụ.

²⁰ Mmuo ozi nke Chineke siri ya, "Were anu a na ogbe achicha ahụ na-ekoghi eko, tukwasi ha n'elu nkume a, wupukwa ofe ahụ." Gidiyon mere otu a. ²¹ Mgbe Mmuo ozi ONYENWE ANYỊ ahụ meturu onu mkpanaka ahụ nke di n'aka ya n'elu anu na achicha ahụ na-ekoghi eko. Oku sitere n'oke nkume ahụ nwuru, rechapu anu

ahụ na achicha n'ekoghi eko ahụ. Mmuo ozi nke ONYENWE ANYI ahụ gbara barịi site n'ihu ya. ²² Mgbe Gidiōn ghọtara na o bu Mmuo ozi nke ONYENWE ANYI, o tiri mkpu akwa si, "Ewoo! Onyenwe m ONYENWE ANYI! Ahula m Mmuo ozi ONYENWE ANYI ihu na ihu!"

²³ Ma ONYENWE ANYI siri ya, "Udo diri gi, atula egwu! I gaghị anwu."

²⁴ Ya mere, Gidiōn wuuru ONYENWE ANYI ebe ichu aja n'ebe ahụ, kpoọ ya, ONYENWE ANYI bu Onye Udo. Ulo nchujaja ahụ dikwa n'ime obodo Ofra n'ala ndi Abieza ruo taa.

²⁵ N'abali ubochi ahụ, ONYENWE ANYI gwara Gidiōn okwu si ya, "Were oke ehi nna gi, bu oke ehi nke abuo, nke gbara afo asaa. Dotuo ebe ichu aja nna gi wuru maka Baal, gbutukwaa ogidi osisi Ashera di n'akuku ya. ²⁶ Mgbe ahụ, wuoro ONYENWE ANYI bu Chineke gi ebe ichu aja, n'elu ebe a di oke elu. Jiri osisi Ashera ahụ nke i gbuturu kwanye oku, chuo oke ehi nke abuo ahụ dika aja nsure oku."

²⁷ Ya mere, Gidiōn duuru mmadu iri site na ndi na-ejere ya ozi, ndi nyeere ya aka imezu ihe niile dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu. Kama, site n'egwu maka ndi ikwu nna ya, na ndi bi n'obodo ahụ, o mere ihe ndi a niile n'ime abali.

²⁸ Mgbe chi boru, mgbe ndi obodo ahụ malitere ijeghari, ha huru na a kwatuola ebe ichu aja Baal, hukwa na e gbutuola ogidi osisi Ashera di n'akuku ya, ma werekwa oke ehi nke abuo chuo aja n'elu ebe ichu aja ohuru ahụ!

²⁹ Ha juritara onwe ha ajuju si, "Onye mere ihe di otu a?"

Mgbe ha ji nwayoọ jugharia ajuju, a gwara ha si, “O bu Gidion nwa Joash mere ya.”

³⁰ Ndi obodo ahụ siri Joash, “Kpuputa nwa gi. O ga-anwuri, n’ihi na o kwadala ebe ichu aja Baal, gbutuo ogidi osisi Ashera, nke di n’akuku ya.”

³¹ Ma Joash tinyere onu juo ha ajuju si ha, “Baal, o gwara unu na o chorọ ka unu nyere ya aka? Unu na-achọ izoputa ya? Onye oputa weputara onwe ya maka iluru Baal ogo ga-anwu tupu chi echi aboo. O buru n’ezie na Baal bu chi, hapunu ya ka o tigbuo onye ahụ mebiri ebe ichu aja ya.” ³² Ya mere, n’ubochi ahụ, ha malitere ikpo Gidion “Jerub-Baal.” Ha kwuru si, “Ka Baal luro onwe ya ogo,” n’ihi na o kwadara ebe ichu aja Baal.

³³ Mgbe na-adighi anya, usuu ndi agha Midia, na ndi Amalek, na obodo niile gbara ha gburugburu jikotara onwe ha n’otu, bia ibu agha megide umu Izrel. Ha niile gafere osimiri Jordan, biaruo na Ndagwurugwu Jezril ebe ha mara ulo ikwu. ³⁴ Mgbe ahụ, Mmuo Nso ONYENWE ANYI biakwasiri Gidion. O furu opi ike nke o ji kpoeta ndi agha ka ha zuko. Ndi agha niile si n’ikwu Abieza pukwutere ya. ³⁵ Otu aka ahụ, o zipuru ndi ozi ka ha jekwuru ndi agha ndi Manase, na nke ndi Asha, na nke ndi Zebulon, na nke ndi Naftali, ikpo ha ka ha bia soro ya gaa ibu agha. Ha niile kwenyere pukwute ya maka agha ahụ.

³⁶ Gidion siri Chineke, “O buru n’ezie na i gazoputa Izrel site n’aka m dika i kwere na nkwa, ³⁷ lee, aga m edebe aji anu n’ebe izocha oka. O

buru na igirigi adakwasị naanị n'elu aji anụ ahụ ma ala ebe ọ togbọ gbakọọ agbako, mgbe ahụ aga m amata na ị ga-anaputa Izrel site n'aka m, dika ị kwuru.”³⁸ Ihe a mezu kwara dika Gidiyon si rịọọ ya. Mgbe chi boro, ọ gara welite aji anụ ahụ choputa na o juputara na mmiri. Mmiri o si na ya piputa juru otu efere miri emi.

³⁹ Mgbe ahụ, Gidiyon siri Chineke, “Ka iwe gi ghara idi oku megide m. Ka m rịkwuo naanị otu ihe ozo. Kwere ka m jiri aji anụ a nwalee otu ugboro ozo, kama n'oge a, mee ka mmiri ghara idi n'aji anụ ahụ, ma ka igirigi juputa n'ala ebe ọ togbọ.”⁴⁰ N'abali ahụ, Chineke mere otu a. Ala niile gbaa gburugburu dere mmiri site n'igirigi, ma mmiri obula adighi n'aji anụ ahụ.

7

Gidiyon emerie ndi Midia

¹ Jerub-Baal, onye bukwa Gidiyon, na ndi agha ya niile biliri n'isi ututu, maa ulo ikwu ha n'isi iyi Harod. Ma ndi agha Midia mara ulo ikwu nke ha n'akuku ugwu ebe ndi Izrel no, n'ime ndagwurugwu nke di nso n'ugwu nta More.

² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Gidiyon okwu si ya, “Lee, ndi ikom gi di otutu. Agaghi m enyefe ndi Midia n'aka ha, ma o bughị otu a, Izrel ga-anya isi megide m, si, ‘Ike aka m azoputala m.’”

³ Ugbu a, maa okwa nye ndi agha si ha, ‘Onye obula ujo na-atu, ya hapu ugwu Gilead laghachi azu.’” N’ihi nke a, iri puku ndi agha abuo na

* **7:2** 7:2 Idi otutu nke onuogugu ndi agha ha

abuọ laghachiri azu n'ulo nke aka ha. Ma ndi agha di puku iri n'onuogugu foduru.

⁴ Ma ONYENWE ANYI gwara Gidion, si ya, "Lee, ndi agha gi ka di otutu. Duru ha gbada na mmiri ala, m ga-anwale ha ma webilatara gi onuogugu ha n'ebe ahụ. O buru na m si, 'Onye nke a ga-eso gi jee,' o ga-eje, ma o buru na m si, 'Onye nke a agaghi eso gi jee,' o gaghị eso jee."

⁵ Ya mere, Gidion duuru ha bja na mmiri ala ahụ. N'ebe ahụ, ONYENWE ANYI gwara ya okwu si ya, "Kewapu ndi ji ire ha rachara mmiri dika nkita, site na ndi ahụ gburu ikpere n'ala inu mmiri." ⁶ O bu naani nari ndi agha ato ji obu aka ha kwolite mmiri ha nuru. Ma ndi agha foduru gburu ikpere ha abuọ n'ala tinye onu ha na mmiri, nuo mmiri.

⁷ ONYENWE ANYI siri Gidion, "O bu nari ndi ikom ato ndi a raara mmiri ka m ga-eji zoputa gi, ma rarakwa ndi Midia nye gi n'aka. Zilaga ndi foduru ka ha laa n'ulo nke aka ha." ⁸ Gidion zilagara ndi Izrel ndi a n'ulo ikwu ha ma hapu naani nari mmadu ato ndi naputara ndi ahụ na ala ala ngwongwo niile ha ji ebu agha, na opi ike.

Ndi Midia mara ulo ikwu ha na ndagwurugwu, n'ebe na-adighi anya site n'ebe Gidion no. ⁹ N'abali ahụ, ONYENWE ANYI gwara Gidion okwu si ya, "Bilie, gaa luso omuma ulo ikwu ahụ agha, n'ihia na ana m aga inyefe ha n'aka gi. ¹⁰ Ma o buru na ujo na-atu gi ibuso ha agha, duru Pura onyeozu gi gaa nso n'omuma ulo ikwu ahụ, ¹¹ naa nti, nuru ihe ha na-ekwu. Emesia, i ga-abu onye a gbara ume ibu agha megide omuma ulo ikwu

ahụ.” Ya mere, ya na Pura onyeozì ya gara n’ebe ì nso, n’ebe ndi nche omuma ulò ikwu ahụ nọ. ¹² Ma lee, usuu ndi agha Midia, na ndi Amalek, na ndi obodo ndi ozo ahụ si n’owuwa anyanwu bia juputara na ndagwurugwu ahụ ì ka igurube. N’ezie, inyinya kamel ha ì otutu, ìka aja ì n’akuku oke osimiri.

¹³ Gidiòn rutere mgbe otu onye nọ na-akoro enyi ya banyere nro o roro. O na-asì, “Aroro m nro, ebe otu ogbe achicha ì gburugburu, e ji oka balì mee dabatara n’ime ulò ikwu ndi Midia. O ji ike ì egwu tie ulò ikwu a, nke mere na ulò ikwu a dajiri, kpoo ihu n’ala.”

¹⁴ Onye ibe ya zara sì, “Nke a abughì ihe ozo karià mma agha Gidiòn nwa Joash, onye Izrel na-aga ibiakwute anyi n’ebe a. Chineke enyefeela ndi Midia na ulò ikwu ya niile n’aka ya.”

¹⁵ Mgbe Gidiòn nuru nro ahụ, na nkowa ya, o kporo isiala kelee Chineke. O laghachiri na omuma ulò ikwu ndi Izrel sì ha, “Bilienu otò! N’ihi na ONYENWE ANYI enyefeela unu omuma ulò ikwu ndi Midia n’aka.” ¹⁶ O kewara ndi agha ya uzò atò, nyekwa onye obula n’ime ha opi ike, na ite aja nke iheoku ì n’ime ya.

¹⁷ O sìrì ha, “Unu na-ele m anya, meekwa ihe m na-eme. Mgbe anyi biaruru nso na mputa ebe ulò ikwu ahụ ì, meenu ihe obula unu huru m mere. ¹⁸ Mgbe obula mu na ndi so m n’azu furu opi ike anyi, unu niile ga-afukwa opi ike unu n’akuku obula unu nọ, tie mkpu, sì, ‘Anyi ìnyere ONYENWE ANYI, ìnyekwara Gidiòn.’”

¹⁹ N’abalì ahụ, mgbe etiti abalì ahụ gabigasiri, Gidiòn na nari ndi agha ya gbeere egbere ruo

na mputa ebe ndi agha Midia mara ulo ikwu ha. N'oge a, ha ka gbanwere ndi agha na-eche nche. ²⁰ Uzo ndi agha Gidion ato ahụ furu opi ike ha, tiwakwaa ite aja ha. Ha ji owaokụ ndi ahụ n'aka ekpe ha na opi ike ha gaje igbu n'aka nri ha, ha tiri mkpu si, "Mma agha ONYENWE ANYI, na mma agha Gidion!" ²¹ Onye obula n'ime ha guzoro n'ebe o kwesiri ino gburugburu omuma ulo ikwu ahụ. Ndi Midia niile malitere igba oso, na-etikwa mkpu akwa mgbe ha na-agbalaga.

²² Mgbe ha furu nari opi ike ato ndi ahụ, ONYENWE ANYI mere ka ndi ikom niile no n'akuku niile nke omuma ulo ikwu ahụ tugharia were mma agha gburita onwe ha. Ndi agha ahụ gbapuru oso gbara gaa Bet-Shita n'uzo Zerera, gbarukwaa nke oke ala Ebel-Mehola, nke di nso Tabat. ²³ A kpoputara ndi Izrel si Naftali, na Asha na Manase niile ka ha puta chuso ndi Midia oso. ²⁴ Gidion ziri ozi n'ala ugwu ugwu Ifrem si ha, "Putanu gbochie uzo niile ndi Midia si agbafie. Cheenu onu mmiri Jordan niile nche ruo na Bet-Bara."

Ya mere, a kpoputara ndi ikom niile no na Ifrem, bu ndi gbochiri mmiri Jordan ruo na Bet-Bara. ²⁵ Ha jidekwara ochiagha ndi Midia abuo, ndi aha ha bu Oreb na Zeeb. Ha gburu Oreb n'elu nkume nke na-aza aha ya ruo taa. E gbukwara Zeeb n'ebe a na-azocha vaini. Ebe ahụ na-azakwa aha Zeeb ruo taa. Ha bipuru Oreb na Zeeb isi buru ha jekwuru Gidion n'akuku osimiri Jordan.

8

Zeba na Zalmuna

¹ Ndi Ifrem juru Gidiyon ajuju si ya, “Gini mere i ji meso anyi mmeso di otu a? O bu gini mere i zighi ozi kpọ anyi mgbe i gara ibuso ndi Midia agha?” Ha tara ya uto nke ukwuu.

² Ma Gidiyon zaghachiri ha si, “Gini ka m rupu tara e ji atunyere nke unu. O bu na ntutu kota ihe ubi Ifrem adighi mma karja owuwe ihe ubi nke Abieza? ³ Chineke nyefere unu Oreb na Zeeb, ndi ndu Midia, n’aka. Gini ka m rupu tara a ga-eji tunyere nke unu?” Okwu a mere ka onuma ha n’ebe o no dajuo.

⁴ N’oge a, Gidiyon gabigara, gafee osimiri Jordan, ya na nari ndi agha ato so ya. Ike gwuru ha nke ukwuu ma ha nogidere na-achusi ndi iro ha oso ike. ⁵ O siri ndi ikom Sukot, “Nyetunu ndi agha m achicha n’ihi na ike gwuru ha. Ana m na-achuso Zeba na Zalmuna, ndi eze Midia oso.”

⁶ Ma ndiisi Sukot siri, “Anyi ga-esi ana nye ndi agha gi achicha? Ijidela Zeba na Zalmuna n’aka gi?”

⁷ Mgbe ahụ, Gidiyon zaghachiri, “N’ihi nke a, mgbe ONYENWE ANYI nyefere m Zeba na Zalmuna n’aka, aga m eji ogwu na uga na-eputa n’ozara dokasia unu ahụ.”

⁸ O sitere n’ebe ahụ gaa Peniel* riokwaa ndi obodo ahụ otu ariri ahụ. Ma otu udi osisa ahụ ndi Sukot nyere ka ndi Peniel nyekwara. ⁹ Ya mere, o gwara ndi ikom Peniel si, “Mgbe m nwere mmeri lota, aga m akwatu ulo elu a.”

* **8:8** 8:8 Ebe Jekob gbasoro Chineke mgba Jen 32:30-31

10 N'oge a, Zeba na Zalmuna na puku ndi agha iri na ise foduru ha no na Kako. Ndi a bu naani ndi agha foduru n'ime usuu ndi agha ndi Midia niile. N'ih i na onuogugu ndi agha e gburu egbu di nari puku na iri puku abuo. 11 Gidion rigoro site uzọ ndi na-achi anu ulo nke di n'owuwa anyanwu obodo Noba na Jogbeha, biakwasị ndi agha ahụ na mberede n'ih i na ha no n'atughi egwu ihe obula ime ha. 12 Zeba na Zalmuna, eze abuo ndi Midia, gbapuru oso, ma Gidion na ndi agha ya chugidere ha oso, jide ha. Ha gweriri ndi agha ha niile.

13 Emesia, Gidion nwa Joash, sitere n'okporozo Heres lota agha ahụ. 14 N'ebe ahụ ka Gidion no jide otu nwokorobia onye Sukot. O juru ya ajuju, nwokorobia ahụ deputakwaara ya aha ndiisi obodo Sukot. Ha di iri asaa na asaa, ndi okenye obodo ahụ. 15 Mgbe Gidion biaruru obodo Sukot, o gwara ha okwu si, "Ngwa leenu Zeba na Zalmuna ndi unu kpariri m maka ha, kwuo si, 'Ijidela Zeba na Zalmuna n'aka gi ugbu a nke mere na anyi ga-enye ndi ikom gi ike gwuru achicha?' " 16 O jidere ndi okenye obodo ahụ, were ogwu na uga taa ndi ikom Sukot ahuhu ime ka ha mara ihe. 17 O kwaturu ulo elu Peniel gbukwaa ndi ikom obodo ahụ niile.

18 Mgbe ahụ, o juru Zeba na Zalmuna, "Ndi ikom di anaa ka unu gburu na Taboa?"

Ha zara si ya, "Ha nwere udidi ka gi onwe gi, onye obula nwere udidi dika nwa eze."

19 Gidion zaghachiri si, "Ndi ahụ bu umunne m ndi ikom, ndi nke nne m muru. Ugbu a, ONYENWE ANYI n'onwe ya maara na a si na

unu egbughi ha, agaraghi m egbu unu.” ²⁰ O chighariri gwa Jeta, okpara ya, si ya, “Gbuo ha!” Ma Jeta amiputaghi mma, n’ihi na o bu naani nwokorobia. O turu egwu igbu ha.

²¹ Zeba na Zalmuna, gwara Gidiyon okwu si, “Jiri aka gi gbuo anyi. ‘A hu dimkpa, a hu ike ya.’” N’ihi nke a, Gidiyon were aka ya gbuo ha, chikorokwa ihe olu niile ha nyakwasiri inyinya kamel ha n’olu.

Efod Gidiyon

²² Mgbe ahụ, ndi Izrel gwara Gidiyon si ya, “Bia ka i buru eze anyi! Gi na umu gi ndi ikom, na ezinaulo gi niile, ga-abu ndi ga-achi, n’ihi na i gbaputala anyi site n’aka usuu ndi agha Midia.”

²³ Ma Gidiyon gwara ha okwu si, “Mu onwe m na umu m agaghi abu eze unu, n’ihi na ONYENWE ANYI Chineke bu eze unu.” ²⁴ O siri, “Enwere m otu ariso m ga-ariso unu. Onye obula n’ime unu nye m olanti site n’oke unu nwetara site n’ihe nkwata n’agha.” (O bu omenaala ndi Ishmel niile iyi olanti olaedo.)

²⁵ Ha jiri obi utu kwenye, gbasaa akwa n’ala, tinyechaa olanti ha n’ime ya. Onye obula n’ime ha mere nke a. ²⁶ Idi aru nke olanti olaedo ndi a bu otu puku na nari shekel asaa, na-agunyeghi ihe icho mma ndi ozo, na ihe olu, na uwe odo odo ndi eze Midia na-eyi, na ihe olu di n’olu inyinya kamel ha. ²⁷ Gidiyon jiri olaedo ahụ niile kpuo efod debe ya n’Ofra, n’obodo nke aka ya. Ma mgbe na-adighi anya, umu Izrel niile malitere igbaso na ife ihe ahụ ofufe. N’uzo di

otu a, o ghooro Gidion na ezinaulo ya ihe ima n'onya.

Onwu Gidion

²⁸ Otu a ka Midia si gho ndi Izrel meriri emeriri. Midia eweliteghi isi ya ozo. N'ihhi nke a, Izrel biri n'udo iri afo ano, n'ubochi niile Gidion di ndu.

²⁹ Jerub-Baal, nwa Joash laghachiri n'ulo nke aka ya, biri n'ebe ahụ. ³⁰ O mutakwara iri umu ndi ikom asaa, n'ihhi na o luru otutu ndi inyom. ³¹ O nwekwara iko nwanyi n'obodo Shekem, onye mutaara ya nwa nwoke aha ya bu Abimelek. ³² Mgbe ihe ndi a gasiri, Gidion nwa Joash, nwuru, mgbe o kasiri nka nke ukwu. E liri ya n'ili nna ya Joash n'obodo Ofra, n'ala Abieza.

³³ O dighi anya ka Gidion nwusiri, umu Izrel laghachiri azu bido ife chi Baal. Ha guzobere Baal-Berit† ka o buru chi ha. ³⁴ Ma umu Izrel echetaghị ONYENWE ANYI Chineke ha, onye naputara ha site n'aka ndi iro ha niile gbara ha gburugburu. ³⁵ Ha ekwesighikwa ntukwasị obi nye ezinaulo Jerub-Baal (ya bu Gidion) dika ezi ihe niile o mere ha si di.

9

Abimelek

¹ Otu ubochi, Abimelek nwa Jerub-Baal jekwuru umunne nne ya ndi ikom bi na Shekem, na ndi ikwu nne ya niile si ha, ² "Jekwuru ndi Shekem juo ha, 'Kedu nke kara unu mma: o bu ka umu iri ndi ikom asaa Jerub-Baal muru chia

† **8:33** 8:33 Baal-Berit bu arusi, ulo ya di n'obodo Shekem.

unu, ka ọ bụ ka otu onye chịa unu?’ Chetakwanụ na mụ na unu bụ otu anụ ahụ na ọbara.”

³ Mgbe ụmụnne nne ya ndị ikom gwara ndị Shekem ihe Abimelek kwuru, ha kwekọrịta iso ya n’ihi na ha kwuru si, “Nwanne anyị ka ọ bụ.” ⁴ Ha sitere n’ụlọ arụsị Baal-Berit nye ya iri shekel ọlaedo asaa. Abimelek ji ego ndị a goo ndị efulefu jọgburu onwe ha, ndị na-akpoghị ndụ ha ihe ọbụla, ndị kwenyere ma gbasoro ya. ⁵ Ọ gara n’ụlọ nna ya n’obodo Ofra. N’ebe ahụ, o gburu iri ndị ikom asaa ahụ bụ ụmụnna ya n’elu otu nkume. Kama Jotam, bụ ọdụdụ nwa Jerub-Baal, zoro onwe ya gbapụ. ⁶ Mgbe ahụ, ndị Shekem na ndị Bet Milo kpọrọ nzukọ n’okpuru osisi ukwu dị n’obodo ahụ n’akụkụ ogidi e guzobere ọtọ na Shekem. N’ebe ahụ ka ha nọ mee Abimelek eze Izrel.

⁷ Mgbe Jotam nūrụ ya, o rigooro n’ugwu Gerizim* guzo n’ebe ahụ tikuo ndị Shekem niile mkpu si ha, “Geenu m ntị ka Chineke nwe ike gee unu ntị. ⁸ Otu mgbe, osisi niile pūrụ ije ịga tee otu onye mmanụ ka ọ būrụ eze ga-achị ha. Ha sịrị osisi oliv, ‘Būrụ eze anyị.’

⁹ “Ma osisi oliv juru ha ajuju si, ‘O kwesiri ka m hapu iweputa mmanụ m a nke a na-esite na ya sọpuru Chineke† na umu mmadu, noo onodu ifeghari alaka m n’elu osisi ndi ozo?’

¹⁰ “Ozokwa, ha rioro osisi fiig ka ọ būrụ eze ha.

¹¹ “Ma osisi fiig siri, ‘O būrụ na m ekwere na m ga-abu eze unu, ọ putara na m ga-akwusi

* 9:7 9:7 Dit 11:29; 27:12; Jos 8:33 † 9:9 9:9 chi di iche iche, nke bu n’ebe o metutara ndi n’efe arusi

imiputa mkpuru osisi na-atọ uto, noo onodu ifeghari alaka m n'elu osisi ndi ozo?'

¹² "Ozokwa, ha rioro osisi vaini ma o ga-ekwenye ibu eze ha.

¹³ "Ma osisi vaini ahụ zara si ha, 'O buru na m ekwere ibu eze unu, o putara na m gakuwusi imiputa mkpuru osisi e ji eme mmanya nke na-enye Chineke na umu mmadu obi uto, noo onodu ifeghari alaka m n'elu osisi ndi ozo?'

¹⁴ "N'ikpeazu, osisi niile jekwuuru ogwu ohia, 'Bia ka i buru eze anyi.'

¹⁵ "Ogwu ohia siri osisi niile, 'O buru n'ezie na unu chorọ ite m mmanu ka m buru eze unu, bianu zere ndu n'okpuru ndo m kpokwanu isiala nye m. O buru na unu aju ime nke a, ka oku si n'ogwu ohia puta rechapu sida niile di na Lebanon!'

¹⁶ "Ugbu a, omume unu o ziri ezi ma sitekwa n'ezi obi na unu mere Abimelek eze? Mmeso unu mesoro Jerub-Baal na ezinaulo ya o ziri ezi? Unu omesoro ya dika o kwesiri ya?

¹⁷ Chetakwanu na nna m luru ogu maka unu, kpo ndu ya ihe efu, n'ih i inaputa unu site n'aka ndi Midia. ¹⁸ Ma taa, unu enupula isi megide nna m na ezinaulo ya, gbuo iri umu ndi ikom asaa ya n'elu otu nkume, meekwa Abimelek nwa ya nwoke nke ohu nwanyi ya mutara eze ga-achi ndi Shekem niile, n'ih i na o bu onye nke unu.

¹⁹ Nke a o gosiri na omume unu ziri ezi, sitekwa n'obi ocha n'ebe Jerub-Baal na ezinaulo ya no taa? O buru na unu mere otu a, ka Abimelek buru onye ga-ewetara unu onu ka unu bukwaranda ndi ga-ewetara ya onu. ²⁰ Ma o buru na omume

unu ezighi ezi, ka oku si n'Abimelek puta repia unu, ndi Shekem na Bet Milo, ka oku sitekwa n'ebe unu bu ndi Shekem na Bet Milo, puta repia Abimelek."

²¹ Emesia, Jotam gbapuru, gbaga Bja, biri n'ebe ahụ n'ihì egwu Abimelek bu nwanna ya.

²² Mgbe o gasiri afo ato Abimelek bidoro ichi Izrel, ²³ Chineke kpaliri iro di ukwu n'etiti Abimelek na ndi nwe obodo Shekem, nke bu na ha mere omume ihu abuo megide Abimelek.

²⁴ Chineke mere nke a n'ihì na o choro ibota obo obara iri umu Jerub-Baal asaa ahụ n'isi Abimelek, na ndi Shekem ahụ bu ndi nyeere ya aka gbuo umunne ya. ²⁵ N'onodu imegide ya, ndi Shekem doro ndi ikom ufodu n'elu ugwu niile, ndi zoro n'ebe ahụ na-apunara ndi obula nasite n'ebe ahụ agafe ihe ha nwere. E mere ka Abimelek mata na ihe di otu a na-eme.

²⁶ N'oge ahụ, Gaal, nwa Ebed, chikotara umunne† ya ndi ikom gaa biri na Shekem, ndi Shekem nwere ntukwasị obi n'ebe o no.

²⁷ Mgbe ha puru baa n'ubi, chikota mkpuru vaini, zochaa ha, ha mere mmemme n'ulo chi ha. Mgbe ha no na-eri na-anu, ha kochara Abimelek. ²⁸ Mgbe ahụ, Gaal nwa Ebed siri, "Onye bu Abimelek? Gini mere na anyi bu ndi Shekem ga-eji noro n'okpuru ya? O bughị nwa Jerub-Baal? O bukwaghị Zebul bu onye nasote ya? O bu ka anyi fee ezinaulo Hamo, nna Shekem ofufe. O bu maka gini ka anyi ga-eji fee Abimelek ofufe?" ²⁹ A sikwari na ndi a no n'okpuru ochichi m, mgbe ahụ, m ga-ewezuga

† 9:26 9:26 Maobu, Ndi ikwu ya

Abimelek. Aga m asi ya, 'Kpọpụta ndi agha gi niile.' "

³⁰ Mgbe Zebul onye na-achi obodo ahụ nuru ihe Gaal nwa Ebed kwuru, o were nnoo oke iwe.

³¹ O zigara Abimelek ndi ozi na nzuzo ka ha si ya, "Gaal nwa Ebed na ndi ikwu ya abiala obodo Shekem. Ha akpaliela obi ndi obodo a niile ka ha megide gi. ³² Ugbu a, gi na ndi agha gi, bianu n'abalị zoo onwe unu n'ohia. ³³ N'ututu, mgbe anwu wara, busonu obodo a agha. Mgbe Gaal na ndi ya putara iluso gi agha, mee ha ihe di gi mma."

³⁴ Ya mere, Abimelek na ndi agha ya di n'otu ano, jiri abali bilie jeruo Shekem zoo onwe ha na nso obodo ahụ. ³⁵ Gaal nwa Ebed puru guzo n'onu ama obodo ahụ mgbe Abimelek na ndi ya sitere n'ebe ha zoro onwe ha puta.

³⁶ Mgbe Gaal huru ha, o kporo Zebul si ya, "Lee ndi mmadu si n'elu ugwu ndi a na-aridata."

Zebul zara si ya, "O bughị mmadu ka i na-ahụ, kama o bu onyinyo ugwu ka i na-akpo mmadu."

³⁷ Gaal kwukwara okwu si, "Lee ndi mmadu si n'etiti ala ahụ na-aridata, ndi ozo sikwa n'akuku uzo ebe osisi iju ase di."

³⁸ Mgbe ahụ, Zebul sirị ya, "Olee uru o bara na i turu onu, gi onye na-asi, 'Onye bu Abimelek na anyi ga-efe ya ofufe?' O bu ndi a abughị ndi ahụ i kochara? Pukwuru ha gaa luso ha ogu."

³⁹ Ya mere, Gaal duuru ndi nwe Shekem puo iluso Abimelek ogu. ⁴⁰ Ma Abimelek churu ya oso ruo mbata onu uzo ama, otutu bukwa ndi egburu ka ha na-agba oso. ⁴¹ Abimelek nogidere

n'Aruma n'oge ahụ. Ma Zebul chupuru Gaal na ndi ikwu ya site na Shekem.

⁴² N'echi ya, ndi Shekem putara baa n'ohia. E mere ka Abimelek mara nke a. ⁴³ N'ihia ya, Abimelek kere ndi agha ya uzọ atọ. Ha niile zokwara onwe ha n'ohia. Mgbe o huru ka ndi mmadu si n'ime obodo ahụ na-aputa, o biliri buso ha agha. ⁴⁴ Abimelek na usuu ndi agha so ya maputara, gbara osọ were onodu n'onu uzọ ama obodo ahụ. Emesia, uzọ abuo n'ime uzọ atọ nke ndi agha na-eso ya chere ihu n'ohia gbuo ndi ahụ niile nọ n'ebe ahụ. ⁴⁵ Ubochi ahụ niile, Abimelek busoro obodo ahụ agha tutu ruo mgbe o meriri ya, gbuo ndi niile bi n'ime ya. Emesia, o lara obodo ahụ niile n'iyi, fesaa nnu n'ala ya niile.

⁴⁶ Mgbe ndi nwe ala nọ n'ulo elu Shekem nuru ihe mere, ha gbabanyere n'ebe e wusiri ike nke ulọ arusi El Berit. ⁴⁷ Mgbe Abimelek nuru na ha ezukotala n'ebe ahụ, ⁴⁸ ya na ndi agha ya rigoro ugwu Zalmon. O ji anyuike gbutuo ufodu ngalaba osisi nke o tukwasiri n'ubu ya. O nyere ndi agha ya iwu si, "Ngwa, meenu ihe unu huru na m mere." ⁴⁹ Ya mere, ndi agha ya niile gbuturu alaka osisi buru ha soro Abimelek. Ha tukotara alaka osisi ndi a niile n'akuku ebe ahụ e wusiri ike mune ha oku ka o regbuo ndi mmadu nọ n'ime ya. Ya mere, ndi mmadu niile nọ n'ulo elu Shekem, nwoke na nwanyi, ndi onuogugu ha ruru otu puku nwuru.

⁵⁰ Ozọ, Abimelek gara obodo Tebez luso ya agha, merie ya. ⁵¹ Ma e nwere n'ime obodo ahụ, otu ulọ elu e wusiri ike, ebe ndi obodo ahụ niile,

nwoke na nwanyi, gbabanyere. Ha kpochidoro onwe ha uzọ, rigoro n'elu ulọ ahu. ⁵² Abimelek gara n'ulọ elu ahụ ibuso ya agha. Ma mgbe ọ na-abiaru ọnu uzọ ama ulọ elu ahụ isunye ya oku, ⁵³ otu nwanyi tudara nkume igwe nri n'isi ya, nke tiwara okpokoro isi ya.

⁵⁴ Ngwangwa, Abimelek kporo onye na-ebu ihe agha ya si ya, "Seputa mma agha gi jiri ya gbuo m, ka ndi mmadu ghara i si banyere m, 'O bu nwanyi gburu ya.'" Ya mere nwokorobia ahụ were mma agha ya dugbuo ya, ọ nwukwara. ⁵⁵ Mgbe ndi Izrel huru na Abimelek anwuola, ha niile lara n'ulo ha.

⁵⁶ Otu a ka Chineke si kwughachi Abimelek ihe ojoo o mere megide nna ya site n'igbu iri umunna ya asaa. ⁵⁷ Chineke mekwara ka ndi Shekem nata ugwo oru ihe ojoo ha. Obubu onu Jotam nwa Jerub-Baal mezukwara n'isi ha.

10

Tola

¹ Mgbe Abimelek nwusiri, Tola nwa Pua, nwa nwa Dodo, biliri izoputa Izrel. O si n'ebo Isaka puta. O bukwa n'obodo Shamia ka o bi, n'ime obodo e wukwasiri n'elu ugwu Ifrem. ² O kpere Izrel ikpe iri afo abuo na ato. Mgbe ọ nwuru, e liri ya na Shamia.

Jaia

³ Onye ikpe ozo nochiri ya bu Jaia, onye si Gilead puta. O kpere Izrel ikpe iri afo abuo na abuo. ⁴ O nwere umu ndi ikom iri ato, ndi na-agba inyinya ibu iri ato. Ha nwekwara obodo

iri atọ nke aka ha na Gilead, nke a na-akpọkwa Havot Jaja ruo taa. ⁵ Ma mgbe Jaja nwuru, e liri ya na Kamon.

Jefta

⁶ Ozokwa, umu Izrel mere ihe joro njo n'ihu ONYENWE ANYI, ha fere chi Baal na Ashtoret, chi ndi Aram, chi ndi Saidon, nke ndi Moab, nke ndi Amon, na chi ndi Filistia ofufe. Ndi Izrel hapuru ONYENWE ANYI, ha efekwaghi ya ofufe. ⁷ Nke a mere ka ONYENWE ANYI wee iwe megide ha. O nyefere ha n'aka ndi Filistia na ndi Amon, ⁸ ndi mekpara ha ahụ, chie ha onu n'ala. Afọ iri na asato ka ndi Filistia megburu ndi Izrel bi n'akuku owuwa anyanwu osimiri Jordan, n'ime ala ndi Amorit, ya bu na Gilead. ⁹ Ndi Amon gafekwara osimiri Jordan ibuso ndi Juda, ndi Benjamin na ndi Ifrem agha. Ihe ndi a mere ka onodu umu Izrel di nnoo njo nke ukwu. ¹⁰ N'ikpeazu, umu Izrel tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa, rioro ya ka o gbaputa ha. Ha kwuputara si, "Anyi emehiela megide gi,* anyi ahapula gi Chineke anyi, fee arusi Baal ofufe."

¹¹ Ma ONYENWE ANYI siriri ndi Izrel, "Mgbe ndi Ijpt, ndi Amorit, ndi Amon, ndi Filistia, ¹² ndi Saidon, ndi Amalek na ndi Maon kpagburu unu; unu tikuru m mkpu akwa inyere unu aka, o bu na m anaputaghi unu site n'aka ha? ¹³ Ma unu nogidere na-agbakuta m azu oge niile, na-eke chi ndi ozọ ofufe. Ya mere, gawaranu onwe unu, agaghi m anaputakwa unu ozọ. ¹⁴ Kpokuonu chi

* **10:10** 10:10 Dit 1:10; 1Sa 12:10

ndi ahụ bu ndi unu hoputaara onwe unu, ka ha zoputa unu mgbe obula nsogbu dakwasiri unu!”

¹⁵ Ma ndi Izrel siri ONYENWE ANYI, “Anyi emehiela. Mee anyi ihe obula i chere di gi mma, ma biko, zoputa anyi taa.” ¹⁶ Ha sitere n’etiti ha wezuga chi ala ozọ niile di iche iche, fee ONYENWE ANYI ofufe. O nweghikwa ike nagide onodu ojo ndi Izrel gaa n’ihu.

¹⁷ Mgbe a kpokotara ndi Amon maka ibu agha, ha mara ulo ikwu ha na Gilead, ndi Izrel zokotakwara maa ulo ikwu nke ha na Mizpa.

¹⁸ Ndi ndu obodo Gilead gwaritara onwe ha si, “Onye obula ga-amalite agha megide ndi Amon ga-abu onyeisi ndi niile bi na Gilead.”

11

¹ Otu o di, Jefta, onye Gilead, bu dimkpa n’agha. Nna ya bu Gilead; nne ya bu akwuna.

² Nwunye Gilead mutaara ya otutu umu ndi ikom ozọ. Mgbe ha tolitere, ha chupuru Jefta site n’obodo ahụ, si ya, “I gaghị eketa ihe obula n’ezi nna anyi, n’ihi na nwa nwanyi ozọ ka i bu.”

³ N’ihi nke a, Jefta gbapuru site n’ulo nna ya, gaa biri n’obodo Tob. Mgbe na-adighi anya, otutu ndi isi na-anu oku biara nonyere ya ma sorokwa ya.

⁴ O ruo mgbe otutu oge gasiri, ndi Amon busoro umu Izrel agha. ⁵ Ndi okenye Gilead jere ikpoputa Jefta site n’ala Tob. ⁶ Ha siri ya, “Bia buru onyeisi agha anyi ka anyi nwee ike ibuso ndi Amon agha.”

⁷ Jefta siri ha, “Unu akpoghi m asi,* ma

* **11:7** 11:7 Jen 26:27

chupukwa m site n'ulo nna m? Gini mere unu ji na-achọ m ugbu a unu nọ n'oke nsogbu?"

⁸ Ndi okenye Gilead sirị ya, "na-agbanyeghi nke a, anyi abiaghachikwutela gi ugbu a, bia ka anyi na gi luso ndi Amon agha. I ga-abukwa onyeisi anyi niile bi na Gilead."

⁹ Jefta zara, "A sikwari na m esoro unu gaa luso ndi Amon agha, o buru na ONYENWE ANYI enyefee ha n'aka m, m ga-abu onyeisi unu n'ezie?"

¹⁰ Ndi okenye Gilead zara, "ONYENWE ANYI bu onye akaebe, na anyi aghaghi ime dika i kwuru."

¹¹ Ya mere, Jefta sooro ndi okenye Gilead, ha mekwara ya onyeisi ha na ochiagha ha. O kwughachikwara okwu ya niile n'ihu ONYENWE ANYI n'obodo Mizpa.

¹² Mgbe ahụ, Jefta zipuru ndi ozi ka ha jekwuru eze ndi Amon juo ya ajuju si, "Gini bu ihe i nwere megide anyi i ji ebuso ala anyi agha?"

¹³ Eze ndi Amon zaghachiri ndi ozi Jefta, "Mgbe umu Izrel si n'ala Ijipt putu, ha ji aka ike napu anyi ala anyi, site n'osimiri Anon ruo na Jabok, rukwaa n'osimiri Jordan. Ugbu a nyeghachinu anyi ala ahụ niile n'udo."

¹⁴ Jefta zighachiri ndi ozi ka ha jekwuru eze ndi Amon, ¹⁵ na-asị,

"Ihe ndi a ka Jefta sirị: Izrel esiteghi n'aka ike napu Moab maobu Amon ala ha.† ¹⁶ Kama, mgbe ha si Ijipt rigoputa, Izrel sitere n'ozara bjaruo Osimiri Uhie, sikwa n'ebe ahụ ruo Kadesh. ¹⁷ Mgbe ahụ, Izrel zipuru ndi ozi ka ha jekwuru eze Edom si ya, 'Kwere ka anyi si

† 11:15 11:15 Dit 2:9,19

n'ala gi gafere,' ma eze Edom juru aju. Ha zipukwara ozi nye eze Moab, ma o kwenyeghi. N'ihhi ya, Izrel nogidere na Kadesh.

¹⁸ "Ozo, ha sitere n'ozara gaa gburugburu Edom na Moab, site n'akuku owuwa anyanwu ala Moab, maa ulo ikwu ha n'ofe Anon. Ha abaghi n'oke ala Moab, n'ihhi na Anon bu oke ala ya.

¹⁹ "Mgbe ahụ, umu Izrel zigara ndi ozi ka ha jekwuru Saihon eze ndi Amorait, onye bi na Heshbon, si ya, 'Biko, ka anyi site n'ala gi gafee ruo n'ala nke anyi.' ²⁰ Ma eze Saihon atukwasighi Izrel obi isite n'oke ala ya gabiga. N'ihhi nke a, o chikotara usuu ndi agha ya, ma ulo ikwu na Jahaz, buso umu Izrel agha.

²¹ "Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI, Chineke Izrel nyere Saihon na ndi agha ya niile n'aka Izrel. Ha merikwara ha. Izrel nwetara ala niile nke ndi Amorait, bu ndi bi n'ala ahụ. ²² Ha nwetara ala niile ahụ, site n'Anon ruo Jabok, sitekwa n'ozara ruo Jordan.

²³ "Ma ugbu a, ONYENWE ANYI, Chineke Izrel achupula ndi Amorait n'ihu ndi ya bu Izrel. Olee ikike i nwere iwere ala ahụ? ²⁴ O bughị ihe chi gi, Kemosh, nyere gi ka i ga-enweta? Otu aka ahụ kwa, ihe obula ONYENWE ANYI Chineke anyi nyere anyi ka anyi ga-enweta. ²⁵ I di mma karia Balak nwa Zipoa, eze Moab? O nwere mgbe o chorọ Izrel okwu, maobu luso ha agha? ²⁶ O bu nari afọ atọ kengbe umu Izrel malitere ibi na Heshbon na Aroea, na n'ime obodo ndi ozo gbara ha gburugburu ruo n'iyi Anon. O bukwa gini mere na inaputaghi

ala ndi a n'oge ndi ahụ? ²⁷ Emegideghi m gi, kama o bu gi na-emejo m, site n'ibuso m agha. Ka ONYENWE ANYI, onye na-ekpe ikpe ziri ezi kpebie ikpe a taa n'etiti ndi Izrel na ndi Amon."

²⁸ Ma eze Amon egeghi nti n'ozi Jefta ziri ka e zie ya.

²⁹ N'oge ahụ, mmuọ ONYENWE ANYI dakwasiri Jefta. Site n'ike mmuọ ahụ, o duuru ndi agha Izrel gafee obodo Gilead na Manase, gafeekwa Mizpa, nke di n'ime Gilead, gaa luso ndi Amon agha. ³⁰ Jefta kwere ONYENWE ANYI nkwa si ya, "O buru na i ga-enyefe ndi Amon n'aka m, ³¹ ihe obula sitere n'onu uzọ ulo m puta izute m mgbe m loghachiri n'onodu mmeri megide ndi Amon, ga-abu nke ONYENWE ANYI. Aga m eji ya chuo aja nsure oku."

³² Jefta duuru ndi agha ya gaa ibuso Amon agha. ONYENWE ANYI nyekwara ya mmeri di ukwu. ³³ O bibiri iri obodo abuo site n'Aroea ruo nso nso Minit, ruokwa Ebel-Keramim. Otu a ka Izrel si merie ndi Amon.

³⁴ Mgbe Jefta loghachiri n'ulo ya na Mizpa, ma lee ada ya nwanyi onye ji iti egwu na ite egwu puta izute ya. O bu naani ya ka nna ya mutara. Ewezuga ya, nna ya amutaghi nwa nwoke maobu nwa nwanyi ozo. ³⁵ Mgbe Jefta huru ya, o dowara uwe ya, tie mkpu si, "Ewoo, nwa m nwanyi! I wetarala obi m ihe mgbu, n'ih na ekwela m ONYENWE ANYI nkwa, nke m na-aghaghi imezu."

³⁶ O zara, "Nna m, lee, i ghaghi imezu ihe i kwere ONYENWE ANYI na nkwa. Jiri m mee ihe i

kwere ONYENWE ANYI na nkwa, n'ihì na o nyela gi mmeri di ukwu n'ebe ndi Amon, ndi iro gi no. ³⁷ Ma o di otu ihe m choro irio gi, biko kwere ka m soro umu agboghò ibe m gaa wagharia n'ugwu ndi a, ka mu na ha kwaa akwa onwa abuo, n'ihì na agaghì m alu di."

³⁸ Nna ya zara si ya, "E, nwa m, i nwere ike iga." O puru gaa, jeharia, kwaakwa akwa, ya na umu agboghò ndi enyi ya, ruo mgbe onwa abuo ahụ zuru. ³⁹ Mgbe onwa abuo gasiri, o laghachikwutere nna ya, onye ji ya mezuo nkwa ahụ o kwere. O bu nwaagboghò na-amatabeghi nwoke.

Malite n'oge ahụ ka o ghorò omenaala ndi Izrel, ⁴⁰ na umu agboghò na-apu kwa afo, gaa, noo abali ano n'ihì icheta ada Jefta, onye Gilead.

12

Jefta na ndi Ifrem

¹ Mgbe ahụ, ndi Ifrem kpokotara ndi agha ha na Zafon zigara Jefta ozi si ya, "Gini mere i kpoghi anyi ka anyi bia nyere gi aka iluso ndi Amon agha? Anyi na-abia iwere oku irechapu gi na ezinaulo gi."

² Jefta zaghachiri ha si, "Akporo m unu mgbe mu na ndi m na ndi Amon na-ese okwu di ukwu ma unu juru ibia. Unu azoputaghi m site n'aka ha. ³ Mgbe m huru na unu achoghi inyere anyi aka, e tinyere m ndu m n'aka m, gabiga n'ofe nke ozọ ibuso ndi Amon agha. Ma ONYENWE ANYI nyeere m aka imeri ha. Ugbu a, n'ihì gini ka unu ji bia iluso m ogu taa?"

⁴ Jefta kpọkọtara ndị ikom Gilead puọ buso ndị Ifrem agha. Ndi Gilead tidara ha n'ala n'ihhi na ndi Ifrem siri, "Ndi gbapuru agbapu site n'Ifrem na Manase ka unu bu." ⁵ O nochiri akuku Jodan di ndi agha Ifrem n'azu, ebe ndi agha Ifrem nwere ike isi gbapu. Mgbe obula onye agha Ifrem obula gbapuru oso choo igafe osimiri ahụ, ndi agha Gilead ga-ejide ya juo ya si, "I bu onye Ifrem?" O buru na onye ahụ ekwuo na ya abughị onye Ifrem, ⁶ ha siri, "O di mma, kpoo, 'Shibolet.'" O buru na onye ahụ akpo, "Sibolet," n'ihhi na o kpootaghị mkpuru okwu ahụ nke oma, ha na-akpuru ya gbuo ya na ngabiga mmiri Jodan. O bu onuogugu iri puku anọ, na puku abuo ndi Ifrem ka e gburu mgbe ahụ.

⁷ Jefta duuru ndi Izrel afọ isii. Mgbe o nwuru, e liri ya n'otu obodo Gilead.

Ibzan, Elon, na Abdon

⁸ Onye ikpe ozo Izrel nwere bu Ibzan onye bi na Betlehem.* ⁹ O nwere iri umu ndi ikom ato na iri umu ndi inyom ato. O kenyere ndi ikom ikwu ozo umu ya ndi inyom. Otu a kwa, o sikwa n'ikwu ozo lutara umu ya ndi ikom iri ndi inyom ato. O kpere Izrel ikpe afọ asaa. ¹⁰ Ibzan nwuru, e lie ya na Betlehem.

¹¹ Onye ozo kpere Izrel ikpe bu Elon, onye Zebulon. O kpere Izrel ikpe afọ iri. ¹² Emesja, Elon nwuru, e lie ya n'Aijalon, n'ime ala Zebulon.

* **12:8** 12:8 Obodo Betlehem nke a di n'ala Zebulon, o dighi na Juda.

13 Onye ọzọ kpere Izrel ikpe bu Abdon nwa Hilel, onye Piraton. 14 O nwere iri ụmụ ndị ikom anọ na iri ụmụ ụmụ atọ ndị na-agba iri inyinya ibu asaa. O kpere ụmụ Izrel ikpe afọ asatọ. 15 Mgbe ahụ, Abdon nwa Hilel nwurụ, e lie ya na Piraton ala dị n'Ifrem, n'obodo ugwu ndị Amalek.

13

Omumu Samsin

1 Ndi Izrel mehiekwara ọzọ n'ihu ONYENWE ANYI. N'ihia nke a, ONYENWE ANYI kwenyere ka ndi Filistia merie ha. Ndi Izrel noro n'okpuru ochichi ha iri afọ anọ.

2 N'oge ahụ, o nwere otu nwoke onye Zora aha ya bu Manoa. Nwoke a si n'agburu Dan, nwunye ya bu nwanyi aga nke mere na o mutaghi nwa.

3 Otu ubochi, mmuo ozi ONYENWE ANYI gosiri nwanyi a onwe ya, gwa ya okwu si, "O bu ezie na i bu nwanyi aga nke mere na i mutaghi nwa ma na mgbe na-adighi anya, i ga-aturu ime muta nwa. 4 Ma site ugbu a, gaa n'ihu, anukwala ihe onunu obula na-aba n'anya. Erikwala ihe obula ruru aru. 5 I ga-aturu ime, mukwaa nwa nwoke, onye aguba agaghi aba n'isi ya,* n'ihia na o ga-abu onye e kewapuru nye Chineke site n'ime akpanwa. O ga-ebute uzọ n'igbaputa Izrel site n'aka ndi Filistia."

6 Nwanyi ahụ gbara osọ gbalaa gaa gwa di ya si ya, "Otu onye nke Chineke egosila m onwe ya. O dokwara m anya na o bu mmuo ozi Chineke,

* 13:5 13:5 Onu 6:5; 6:2; 1Sa 1:11

n'ihì na ọ dị oke ebube n'ile anya. Ma ajughị m ya ebe o siri bịa, ọ gwakwaghị m aha ya. ⁷ Kama ọ siri m, 'Ị ga-adị ime, mụta nwa nwoke. Ma ugbu a, ị gaghị anụ mmanya vainị maọbụ ihe ọbụla na-aba n'anya, maọbụ rie ihe ọbụla ruru arụ, n'ihì na nwantakiri ahụ ga-abụ onye e doro nsọ nye Chineke, site n'ime akpanwa ruo n'ọnwu ya.' "

⁸ Mgbe ahụ, Manoa kpere ekpere riọọ ONYENWE ANYỊ aririọ sị, "Biko, Onyenwe anyị, ka onye nke Chineke ahụ i ziteere anyị bighachikwa ọzọ, kuziere anyị otu anyị ga-esi zụlite nwa nwoke a ga-amụta."

⁹ Chineke zara ekpere ya. Mmụọ ozi ahụ bjakwutekwara nwunye Manoa mgbe ọ nọ n'ubi; maọbụ naanị ya nọ, di ya anoghị ya. ¹⁰ Ya mere, nwanyị ahụ gbara ọsọ gaa gwa di ya sị, "Lee, nwoke ahụ bjakwutere m ubochi a, abiala ọzọ!"

¹¹ Manoa biliri, soro nwunye ya. Mgbe o bjarutere ebe nwoke ahụ nọ, ọ juru ya ajuju sị, "Ọ bụ gi bụ nwoke ahụ gwara nwunye m okwu n'oge gara aga?"

Ọ zara sị ya, "E, ọ bụ m."

¹² Manoa gwara ya okwu sị, "Mgbe okwu gi mezuru, ginị bụ iwu banyere ndụ na ọrụ nwa nwoke a?"

¹³ Mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ zaghachiri, "Nwunye gi aghaghị imezu ihe niile m nke m gwara ya. ¹⁴ Ka ọ ghara iri ihe ọbụla si n'osisi vainị,† maọbụ nuọ mmanya ọbụla maọbụ ihe

† **13:14** 13:14 Ọnu 6:3-4; Nkp 13:4

ọbụla na-aba n'anya, maọbụ rie ihe ruru aru ọbụla.”

¹⁵ Manoa rioro Mmuo ozi ONYENWE ANYI si ya, “O ga-amasi anyi ma i nodu chere ka anyi kwadoro gi nwa ewu.”

¹⁶ Ma Mmuo ozi ONYENWE ANYI zara ya, “A sikwari na i mee ka m noro, agaghi m eri nri gi ọbụla. Ma o buru na i kwadoo aja nsure oku, were ya choro ONYENWE ANYI aja.” Ma Manoa aghotaghi na onye ahụ bu Mmuo ozi ONYENWE ANYI.

¹⁷ Mgbe ahụ, Manoa juru Mmuo ozi ONYENWE ANYI ahụ, si, “Biko, gini bu aha gi, ka anyi nye gi nsopuru diiri gi mgbe okwu gi mezuru?”

¹⁸ O zara, “N’ihi gini kwa ka i na-aju banyere aha m?‡ O bu ihe kariri nghota.” ¹⁹ Mgbe ahụ, Manoa weere nwa ewu, ya na ufodu mkpuru oka, jiri ha choro ONYENWE ANYI aja n’elu nkume. Mgbe ahụ kwa, ONYENWE ANYI mere ihe di ebube nke ukwu mgbe Manoa na nwunye ya guzo na-ele anya: ²⁰ Mgbe ire oku ahụ sitere n’ebe ichu aja ahụ na-arigo na-aga elu, Mmuo ozi ONYENWE ANYI wuliri elu soro ire oku ahụ rigoro gawa n’eluigwe! Mgbe Manoa na nwunye ya huru ka nke a na-eme, ha kpuru ihu ha n’ala. ²¹ Mgbe Mmuo ozi ONYENWE ANYI na-egosighi onwe ya ozo nye Manoa na nwunye ya, ka Manoa ghotara na o bu Mmuo ozi ONYENWE ANYI ka ha huru.

²² Manoa gwara nwunye ya si, “Anyi aburula ndi wuru anwu, n’ihi na anyi ahula Chineke!”

‡ 13:18 13:18 Jen 32:29

²³ Ma nwunye ya zara si ya, “O buru na ONYENWE ANYI chorọ igbu anyi, o garaghi anara aja nsure oku, na aja mkpuru oka anyi churu nye ya. Ozokwa, o garaghi egosi anyi ihe ndi a niile maobu gwa anyi ihe ndi a.”

²⁴ Emesia, nwanyi ahụ muru nwa nwoke, onye ha guru Samsin. ONYENWE ANYI gozikwara nwantakiri ahụ mgbe o na-etolite. ²⁵ Mmụọ ONYENWE ANYI bidokwara na-agba ya ume n’oge niile, mgbe o no Mahane Dan, nke di n’etiti Zora na Eshtaal.

14

Olulu nwunye Samsin

¹ Samsin gbadara n’obodo Timna* ebe o huru otu nwaagboghọ onye Filistia. ² Mgbe o lotara n’ulo, o gwara nne na nna ya, “Ahuru m otu nwanyi n’ime Timna† sitere n’umu ndi inyom Filistia; ugbu a, lutara m ya na nwunye.”

³ Nne na nna ya zara ya, “O bu na o dighi nwanyi di n’etiti ndi inyom umunne gi, maobu n’etiti ndi anyi niile? Gini mere o ji buru n’etiti ndi Filistia a na-ebighi ugwu ka i si lutara onwe gi nwunye?”

Ma Samsin siri nna ya, “Gaa lutara m ya. N’ihi na o ziri ezi n’anya m.” ⁴ (Nne na nna ya aghotaghi na aka ONYENWE ANYI di n’olulu nwunye a Samsin chorọ ilu. N’ihi na ONYENWE

* **14:1** 14:1 Timna bu otu obodo n’ihe nketa ebo Dan Jos 19:43 O bu obodo ndi Filistia, tupu ndi Izrel e merie ha. † **14:2** 14:2 Jen 38:13; Jos 15:10,57

ANYỊ na-achọ ụzọ ọ ga-esi megide ndị Filistia, ndị na-achị ụmụ Izrel n'oge ahụ.)

⁵ Samsin na nne na nna ya gawara obodo Timna maka ọlụlụ nwanyị a. Mgbe ha na-erute ubi vainị di obodo Timna nso, otu‡ nwa ọdum sitere n'ohia maputa, gboro ụja na-abiakwute Samsin. ⁶ N'otu oge ahụ, Mmuo ONYENWE ANYI biakwasiri Samsin n'ike. O jekwuuru ọdum ahụ, were aka ya abuo dowaa ya onu, dika a ga-asị na o bu nwa ewu. Ma Samsin agwaghị nne na nna ya ihe mere. ⁷ Ma mgbe ha biaruru Timna, Samsin na nwaagboghọ ahụ kparitara ụka. Ihe banyere nwaagboghọ ahụ di Samsin ezi mma.

⁸ O laghachiri mgbe ubochi ole na ole gasiri ka o kporo ya. Ma mgbe o tughariri ka o hu ozu ọdum ahụ, o huru na igwe anu bizi n'ime ozu ọdum ahụ, na-emeputakwa mmanu anu. ⁹ O koputara mmanu anu ahụ tinye n'aka ya, malite iracha ka o na-aga n'uzo. Mgbe o biakwutere nne na nna ya, o nyebinyere ha ufodu, ha onwe ha rachakwara ya. Ma o gwaghị ha na o wetara ya site n'ozu ọdum.

¹⁰ Nna ya gara ihu nwanyị ahụ ma Samsin kpokotara umu okorobia obodo ahụ meere ha oriri dika omenaala ha si di. ¹¹ Mgbe Samsin rutere, a kponyere ya ndi biara mmemme onuogugu ha di iri ato.

¹² Mgbe ahụ, Samsin gwara ha okwu si ha, “O nwere ajuju, gwa m, gwa m, gwa m, m choro ka unu kowaa m. O buru na unu enwee ike kowaa ya, site taa ruo n'ubochi asaa nke

‡ **14:5** 14:5 N'oge ahụ, otutu ọdum bi na ndida ala Palestia.

mmemme a, aga m enye unu iri uwe mwuda atọ, nyekwa unu iri uwe mwuda atọ ọzọ akpara akpa. ¹³ Ọ burukwanu na unu enweghi ike kowaa ya, unu ga-enye m iri uwe mwuda atọ, na iri uwe mwuda atọ akpara akpa.”

Ha niile kwenyere si, “Ọ di mma. Kwuo ka anyi nu.”

¹⁴ Ọ gwara ha si,

“Ihe oriri si n’ime onye na-eri eri na-aputa, ọzokwa, ihe di uto si n’ime onye di ike puta.”

Mgbe ubochi atọ gasiri, ha enwebeghikwa ike kowaa ya.

¹⁵ Ma n’ubochi nke anọ, ha jekwuuru nwunye Samsin gwa ya okwu si, “Chọọ ụzọ rafuta di gi onu, ka ọ gwa gi ihe okwu a putara. Ma ọ bughị ya, anyi ga-akpo gi na ezinaulo nna gi oku. Ọ bu inapu anyi ihe anyi nwere ka unu ji kpoọ anyi oku bia n’ebe?”

¹⁶ Mgbe ahụ nwunye Samsin buuru onwe ya tuọ n’elu ahụ ya, n’ebe akwa, si, “Ị kporo m asi! N’ezie, i hughị m n’anya. I tuuru ndi m ilu, ma i gwaghị m osisa ya.”

Ọ siri ya, “Lee, agwaghị m nne na nna m, ọ bukwa gi ka m ga akowara ya?” ¹⁷ Ma nwanyi ahụ kwagidere akwa abali asaa ha nọ na mmemme ahụ. N’ikpeazu, n’ubochi nke asaa, Samsin kowaara ya okwu ahụ n’ihi na ọ nogidere na-enye ya nsogbu. Nwanyi ahụ gwakwara kowaara umu okorobia obodo ihe okwu ahụ putara.

¹⁸ Ma tupu anwu adaa n’ubochi nke asaa ahụ, ndi ikom obodo ahụ siri ya,

“Olee ihe di uto kariã mmanu anu?

Gini dikwa ike kariã odum?”

Ma Samsin zara si ha,

“A si na unu enyeghi nwa ehi m nsogbu,
unu agaraghi enwe ike kowaa ya.”

¹⁹ Otu mgbe ahụ kwa, Mmuo ONYENWE ANYI bjakwasiri ya. O sitere n’ebe ahụ puo, gaa n’obodo Ashkelon. § N’ebe ahụ ka o no tighbuo iri mmadu ato, napu ha uwe ha niile, chiri ha chinye ndi ahụ kowaara ya ilu ahụ. Ma site n’oke iwe, o laghachiri n’ulo nna ya. ²⁰ E duuru nwunye Samsin dunye enyi Samsin ka ha abuo buru di na nwunye.

15

Samsin egbuo ndi Filistia

¹ Mgbe oge nta gasiri, n’oge owuwe ihe ubi, mgbe a na-agho oka, Samsin weere nwa ewu* nta, gaa ileta nwunye ya. O gwara nna nwunye ya si, “Ana m aga n’onuulo nwunye m.” Ma nna nwunye ya ekweghi ka o banye.

² Nna ya siri, “O doro m anya na i kporo nwa m nwanyi asi, o bu n’ihi nke a ka m jiri kenye ya enyi gi nwoke ka o buru nwunye ya. Nwanne ya

§ **14:19** 14:19 Ashkelon bu otu obodo n’ala Palestia. * **15:1** 15:1 Mgbe nwoke luru nwanyi, o buru na nna nwanyi di otu a a naraghi ego isi aku, o bu onyinye nwa ewu nta ka o ga-ewegara nwunye ya ahụ, mgbe obula o gara ihu ya. Nwanyi ahụ ga-ebikwa n’ulo nna ya, n’ihi na nna ya a naghị ego aku n’isi ya. Ma mgbe obula di nwanyi ahụ ga-abia, o ga-ewetara ogo ya otutu onyinye. Nwa ewu nta bu onyinye onye obula na-enye n’oge ahụ. Jen 38:17

nwanyị nke nta, ọ maghị mma karịa ya? Kpọrọ ya ka ọ nọchie anya ya.”

³ Samsin sịrị ha, “N’oge a, o ziri m ezi i bọkwara ọbọ n’ebe ndị Filistia nọ.” Aghaghị m imesi ha ike. ⁴ Ya mere, Samsin pụrụ gaa jide nari nkịta ọhịa atọ, wetakwa ọwa ụfọdụ. O kekọtara ọdụdụ ha abụọ abụọ. O kenyere ọwa n’agbata otu nkịta ọhịa na ibe ya. ⁵ Emesịa, ọ mụnyere ọkụ n’ọwa ahụ niile. O mekwara ka nkịta ọhịa ndị ahụ dọkpurụ ọwa a mụnyere ọkụ baa n’ubi ọka ndị Filistia, si otu a rechapụ ọka niile guzoro eguzo n’ubi, na ubi vainị niile, ha na osisi oliv niile ọkụ.

⁶ Mgbe ndị Filistia chopụtara ihe mere, ha juru sị, “Onye mere ihe dị otu a?” A gwara ha, “Ọ bụ Samsin ọgọ onye Timna, n’ihi na a kpọnyere enyi ya nwunye ya.”

N’ihi nke a, ndị Filistia niile zukọtara kpọputa nwaagboghọ ahụ na nna ya kpọọ ha ọkụ. ⁷ Ma Samsin gwara ha okwu sị, “Ebe ọ bụ na unu mere ihe dị otu a, agaghị akwụsị tutu m boro ọbọ ihe ọjọọ unu mere.” ⁸ Ya mere, ọ pụkwuru ha ọzo, site n’oke iwe, gbuo ọtụtụ mmadụ n’ime ha. Mgbe nke a gasịrị, ọ gara biri n’ime otu ọgba nkume nke Etam.

⁹ Ndi Filistia gara maa ụlọ ikwu ha n’ala Juda, gbasaa n’ala ahụ ruo obodo Lehi. ¹⁰ Ndi Juda juru ajuju sị ha; “Ọ bụ gini mere unu ji bia n’ebe a ibuso anyị agha?”

Ha zara sị, “Anyị na-achọ ijide Samsin, ka anyị megwara ya ihe ọjọọ o mere anyị.”

¹¹ N’ihi nke a, ndi Juda zipurụ puku ndi agha ka ha gaa jide Samsin n’ogba nkume ahụ nke

Etam. Ndi a biara juo Samsin ajuju si ya, “Gini bu ihe a i mere anyi? O bu na i maghi na ndi Filistia na-achi obodo anyi?”†

Samsin zara si ha, “The m mere bu imegwata ha ihe ha mere m.”

¹² Ha siri ya, “Anyi abiala ka anyi kee gi agbu, dokpuru gi, nye n’aka ndi Filistia.”

Samsin siri ha, “Nuoronu m iyi na unu agaghi eji aka unu gbuo m.”

¹³ Ha zara si ya, “Anyi agaghi egbu gi kama anyi ga-eke gi agbu.” Ya mere, ha kere ya agbu, duru ya jekwuru ndi Filistia. ¹⁴ Mgbe o na-abiaru Lehi, ndi Filistia tiiri mkpu, bia izute ya. Mmuo ONYENWE ANYI biakwasiri Samsin n’ebe o di ukwu. Nke a mere ka eriri ahụ e kere ya n’aka diri ka eriri ogho flakisi erere oku, sitekwa n’aka ya dapusia. ¹⁵ Mgbe ahụ Samsin lere anya gburugburu, hụ okpukpu agba inyinya ibu nke togboro n’ala n’ebe ahụ. O tụtulitere ya, were ya tigbuo puku ndi agha Filistia.

¹⁶ Mgbe ahụ, Samsin kwuru si,
 “E ji m agba inyinya ibu
 mee ka ha di ka inyinya ibu.
 E ji m agba inyinya ibu
 tigbuo puku ndi ikom.”

¹⁷ Mgbe o kwuchara ihe ndi a, o tufuru okpukpu agba inyinya ibu ahụ; a kpokwara ebe ahụ Ramat Lehi.

¹⁸ N’oge a, akpiri kporo Samsin nku nke ukwu, n’ihi ya, o kpokuru ONYENWE ANYI n’ekpere si, “Lee, i nyela ohu gi mmeri a di ukwu! Ma

† 15:11 15:11 Lev 26:25; Dit 28:43; Nkp 13:1; 14:4; Abụ 106:40-42

ugbu a, i ga-ekwe ka m nwuọ n'ihị akpiri ikpo nku, si otu a daba n'aka ndi a na-ebighi ugwu?"
¹⁹ Chineke gbawara olulu ahụ nke di n'ime Lehi, mee ka mmiri si na ya nuputa. Mgbe Samsin nuru mmiri ahụ, ike ya loghachiri, mmuọ ya biaghachikwara. Ya mere, a kporo isi iyi ahụ En-Hakkore. Mmiri ala ahụ ka dikwa na Lehi n'ebe ahụ ruo taa.

²⁰ Ya mere, Samsin kpere umu Izrel ikpe iri afo abuo n'oge ndi Filistia.

16

Samsin na Delaila

¹ Otu ubochi, Samsin gara n'otu obodo ndi Filistia a na-akpo Gaza, soro otu nwanyi akwuna bi n'ebe ahụ hie ura abali. ² A gwara ndi Gaza si, "Samsin no n'obodo a." N'ihị ya, ha gbara ebe ahụ gburugburu ma ndu na-eche n'onu uzọ ama obodo ahụ abali niile. O dighi ihe ha mere n'abali ahụ n'ihị na ha zubere si, "Mgbe chi borọ, anyi ga-egbu ya."

³ Ma Samsin dinara n'ulo nwanyi akwuna ahụ ruo n'etiti abali ahụ. Mgbe o putara, o gara ruo n'onu uzọ obodo ahụ, foro ibo onu uzọ obodo ahụ, ya na ibo ya abuo, bukwasi ya n'ubu ya, buru ha gaa n'elu ugwu chere obodo Hebron ihu.

⁴ O dighi anya, Samsin huru otu nwaagboghọ, onye o huru n'anya. Aha nwaagboghọ a bu Delaila, onye si n'obodo di na Ndagwurugwu Sorek. ⁵ Ndi eze ndi Filistia,* biakwutere Delaila

* **16:5** 16:5 Filistia bu ala nwere obodo ise n'ime ya, nke ndi eze ise na-achị. Jos 13:3

riọọ ya si, “Gbalia lee ma i ga-enwe ike choputa ebe ike Samsin si abia, ka anyi nwee ike imata uzọ anyi ga-esi jide ya, kee ya agbu. O buru na i meere anyi nke a, anyi na-ekwe nkwa na onye obula n’ime anyi ga-enye gi puku shekel na nari shekel olaocha.”†

6 N’ihi nke a, Delaila gwara Samsin okwu si ya, “Gwa m ebe ike gi si abia. Gwakwa m otu mmadu puru isi kee gi agbu, merie gi.”

7 Mgbe ahụ, Samsin zara si ya, “O buru na mmadu e jiri akwara eriri asaa di oheru, ndi a na-amikpoghi amikpo kee m, m ga-abukwa onye na-adighi ike dika mmadu obula ozọ.”

8 Ngwangwa, ndiisi ndi Filistia wetara ya eriri asaa di oheru ndi a na-amibeghi n’anwu, o weere ha kee Samsin. 9 Ma o mere ka ufodu ndi ikom Filistia zoo onwe ha n’otu akuku ulo ya. O tiri mkpu si, “Samsin, lee, ndi Filistia abiala ijide gi!” Otu mgbe ahụ kwa, Samsin biliri dobisie eriri ahụ dika o bu eriri e ji ogho mee nke biara oku nso. Ya mere, a choputaghi ebe ike Samsin si abia.

10 Emesia, Delaila gwara Samsin si ya, “Lee, i kwaala m emo, ghaara m ugha. Biko, gwa m uzọ a ga-esi kee gi agbu.”

11 Samsin zara si ya, “Lee, o buru na e jiri udo oheru nke a na-ejibeghi kee ihe mgbe obula, kee m, aga m adikwa dika ndi ozọ.”

12 Ya mere, Delaila chikotara udo oheru jiri ya kee ya nke oma. Ma ufodu ndi ikom Filistia

† 16:5 16:5 A chikota ego niile e kweere na nkwa inye n’ihi ijide Samsin, o bu onu ego a na-akwu n’isi nari ohu na iri asaa na ise.

zokwara onwe ha n'ime ime ụlọ ahụ. Ozokwa, Delaịla tiri mkpu si, "Samsin, lee, ndị Filistia abịala ijide gi." Ma Samsin biliri dọbisie eriri ahụ e ji kee ya ka a ga-asị na ọ bụ ogho ka e ji mee ha.

¹³ Mgbe ahụ, Delaịla gwara ya si, "Lee, ị na-eme ka ahụ m onye nzuzu, ghaara m ụgha. Gwa m eziokwu, otu a ga-esi kee gi agbu."

Samsin zara si ya, "Lee, e kewara agiri isi di m n'isi ụzọ asaa, i were ụzọ nkekọta asaa e kekọtara agiri isi m, kpanyekọtaa ha n'ihe i ji ekwe akwa, were ntu osisi i ji akpachi akwa kpachie ya, mgbe ahụ, aga m adikwa ka ndi ozo." Mgbe Samsin rahuru ura, Delaịla weere agiri isi Samsin kpanyekọtaa ya n'ihe o ji ekwe akwa. ¹⁴ O jikwa ntu osisi o ji akpachi akwa, kpachikotasie agiri isi Samsin ike.

Ozo, Delaịla sirị ya, "Samsin, ndi Filistia abiala ijide gi." Ma Samsin bilitere n'ike fokoro ntu osisi ahụ, na ihe eji akpa akwa, na akwa akpara akpa.

¹⁵ Mgbe ahụ, Delaịla gwara ya okwu si, "Olee ka i si kwuo na ị huru m n'anya, ebe ọ bụ na i nweghi ike igwa m ihe di gi n'obi? Lee, ugbo ato ndi a, i mere m ka m dika onye nzuzu, ma ị gwabeghi m ebe ike gi di ruo ugbo a." ¹⁶ Delaịla sikwara otu a nyegide Samsin nsogbu tutu ruo mgbe Samsin na-enweghikwa ike inagide nsogbu ya.

¹⁷ Ya mere, ọ gwara ya ihe niile, "Ọ dibeghi mgbe aguba obula gara n'elu isi m, n'ihi na ahụ m onye Nazirait, onye e doro nsọ nye Chineke ka m bụ, site n'afọ nne m. Ọ burukwa na a

kpuchapụ agiri isi m, mgbe ahụ, ike niile di m n'ahụ ga-apụ. Mgbe ahụ, aga m adikwa ka ndi ọzọ.”

¹⁸ Mgbe Delaila matara na ọ gwala ya ihe niile, o ziri ozi kpoọ ndiisi ndi Filistia ahụ, si, “Biaghachinụ otu ugbo a, n'ihia na ọ gwara m ihe niile.” Ya mere, ndiisi ndi Filistia loaghachiri jiri ego ọlaedo ahụ n'aka ha. ¹⁹ Ma Delaila mere ka o dinaa n'apata ukwụ ya rahụ ụra. Mgbe ahụ, ọ kpobatarara nwoke na-akpucha isi, ka ọ kpuchapụ agiri isi niile di Samsin n'isi, si otu a mee ka ike ghara idikwa ya. Ike ya hapurū ya.

²⁰ O tiri mkpu si, “Samsin, lee, ndi Filistia abiala ijide gi.”

Ma mgbe Samsin bilitere site n'ura, o chere n'obi ya, “Aga m apụ ka m si mee na mbụ megharia arụ ma nwere onwe m.” Ma ọ maghi na ONYENWE ANYI ahapula ya.

²¹ Ndi Filistia jidere ya, ghupụ ya anya ya abuo, duru ya gbadata Gaza. N'ebe ahụ, ha jiri udọ bronz kee ya agbụ, nye ya orụ inyaghari igwe na-akwo oka n'ulo mkporo ha tinyere ya.

²² Mgbe na-adighi anya, agiri isi ya malitekwarara ito ọzọ.

Onwụ Samsin

²³ Ugbo a, ndiisi ndi Filistia niile zukotara ichuru chi ha bu Dagon,‡ aja di ukwuu, na inuri onu, na-asi, “Chi anyi enyela Samsin bu onye iro anyi n'aka anyi.”

‡ **16:23** 16:23 Dagon bu chi ahija ndu nye ndi Filistia. Ogidi oyiya ya bu okara mmadu na okara azu. N'asusu ndi Hibru, Dagon putara mkpuru oka, ebe mkpuru okwu a Dag putara azu.

24 Mgbe ndi mmadu huru ya, ha toro chi ha si,
 “Chi anyi enyela onye iro anyi
 n’aka anyi,
 onye mere ka ala anyi togboro n’efu
 gbukwaa otutu ndi anyi.”

25 Mgbe ha ka no n’obi utu, ha tiri mkpu si,
 “Duputara anyi Samsin, ka o kpaa anyi ochi.”
 Ya mere, e duputara Samsin site n’ulo mkporo
 ka o meere ha ihe egwuregwu.

Ha mere ka o guzo n’etiti ebe ogidi e ji wuo
 ulo ahụ di. 26 Mgbe ahụ, Samsin siri onye na-eji
 ya n’aka si, “Debe m n’ebe m ga-emetu ogidi ndi
 ulo a na-eguzo na ha aka, ka m nwe ike dabere
 na ha.” 27 N’oge a, mmadu ejuputala n’ime ulo
 ahụ, nwoke na nwanyi; ndiisi ochichi ndi Filistia
 nokwa n’ebe ahụ. Ndi ozo onuogugu ha ruru
 puku ato, nwoke na nwanyi, no n’elu ulo ahụ na-
 ele Samsin, ebe o na-emere ha ihe ochi. 28 Mgbe
 ahụ, Samsin kpere ekpere riio ONYENWE ANYI
 ariri si, “O! Onyenwe m ONYENWE ANYI, biko
 cheta m naani otu ugbo a. Biko, Chineke, nye m
 ike n’otu ohere a m nwere, ka m nwee ike iboro
 obo n’ahụ ndi Filistia n’ihi, o buladi, mkpuru
 anya m abuo.” 29 Mgbe ahụ, Samsin jidesiri ogidi
 abuo di n’etiti ulo ahụ aka ike, aka nri ya n’otu,
 aka ekpe ya na nke ozo. 30 Samsin kpere ekpere
 si, “Ka m soro ndi Filistia nwuo!” O ji ike ya niile
 nuo ogidi ahụ aka. Otu mgbe ahụ kwa, ulo arusi
 ahụ dara, dakwasị ndiisi ochichi Filistia ndi ahụ,
 na ndi niile no n’ime ulo ahụ. Ya mere, ndi niile
 so Samsin nwuo n’oge ahụ di otutu kari ndi
 Samsin gburu mgbe o di ndu.

³¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, umunna ndi ikom Samsin, na ndi ezinaulo nna ya biara n'ebe ahụ, buru ozu ya. Ha liri ya n'agbata Zora na Eshtaol, ebe e liri nna ya Manoa. Samsin kpere umu Izrel ikpe iri afọ abụọ.

17

Arusi Maika

¹ E nwere otu nwoke si n'ala ugwu ugwu Ifrem, aha ya bu Maika. ² Otu ubochi, Maika gwara nne ya okwu si ya, "I chetara puku na nari ego olaocha shekel ndi ahụ funariri gi, nke i ji n'ihi ya buọ onye zuru ya onu n'oge gara aga? Eji m olaocha ahụ. O bu m weere ya."

Nne ya siri, "Ka ONYENWE ANYI gozie gi nwa m!"

³ Mgbe o nyeghachiri nne ya puku na nari ego olaocha shekel ahụ, nne ya gwara ya si, "Ana m edo olaocha ndi a nsọ nye ONYENWE ANYI n'ihi nwa m nwoke maka iji ya mee oiyi a piri api na arusi a kpuru akpu. Aga m emesia nyeghachi gi ya."

⁴ Ya mere, o nyeghachiri nne ya olaocha ahụ, Nne ya weere nari ego olaocha shekel abụọ wegara okpu uzu olaocha, onye jiri ya mee oiyi a piri api na ihe a kpuru akpu. E tinyere ha n'ulo Maika.

⁵ Nwoke ahụ bu Maika nwere ulo arusi, o mere efod na arusi ezinaulo* di iche iche, mee otu n'ime umu ya ndi ikom ka o buru onye nchujaja ya. ⁶ N'ubochi ndi a, Izrel enweghi eze na-achi

* 17:5 17:5 Maobu, terafim

ha. N'ih i nke a, onye ọbula na-eme ihe ọbula ọ chọrọ, na ihe ọbula di ya mma n'anya.

⁷ Otu nwokorobia onye Livayi, sitere n'obodo Betlehem nke di na Juda, bu onye binyere ndi agburu Juda, ⁸ hapuru obodo ahụ, bu Betlehem Juda icho onodu n'ebe ozo. Mgbe o na-aga, o biaruru n'ulo Maika n'ala ugwu ugwu Ifrem.

⁹ Maika juru ya, "Ebee ka i si bia?"

O siri "Abu m onye Livayi si Betlehem di na Juda. Ana m achoro onwe m ebe m ga-anọ."

¹⁰ Mgbe ahụ, Maika siri ya, "Soro biri n'ulo m, ghokwara m nna na onye nchujaja, aga m akwu gi mkpuru ego olocha shekel iri kwa afo, nyekwa gi uwe, na ihe oriri." ¹¹ Ya mere, onye Livayi ahụ kwere n'ihe o gwara ya, nwokorobia ahụ sooro ya biri ka otu n'ime umu ya ndi ikom. ¹² Mgbe ahụ, Maika nyere onye Livayi ahụ oru, nwokorobia ahụ ghororo ya onye nchujaja, birikwa n'ulo ya. ¹³ Mgbe ahụ, Maika kwuru, "Ugbu a, amaara m na ONYENWE ANYI ga-agosi m nke ukwu, n'ih i na onye Livayi a aghola onye nchujaja m."

18

Ebo Dan ebiri na Laish

¹ N'oge ahụ kwa, umu Izrel enweghi eze ọbula na-achi ha.

Ebo Dan na-achokwara onwe ha ebe obibi nke ga-abu ala nke aka ha, n'ih i na ruo ugbu a, ha enwebeghi ike chupu ndi bi n'ala ahụ e kenyere ha dika ihe nketa nke ha. ² N'ih i nke a, ebo Dan sitere n'ikwu ise di n'ebo ha hoputa mmadu ise. Ndi a bu dimkpa, na dike n'agha, burukwa ndi

si n'obodo Zora na Eshtaol. Ha zipuru mmadu ise ndi a ka ha gaa nyochaa ala ahụ ha na-achọ ibi n'ime ya.

Mgbe ndi ahụ jeruru obodo ugwu ugwu Ifrem, ha gara ọdu ọdu abali n'ulo Maika. ³ Mgbe ha no nso ulo Maika, ha nuru asusu nwokorobia onye Livayi ahụ bu onye nchujaja. Ha kpọtara ya n'otu akuku juo ya ajuju si, "Onye kpọtara gi ebe a? Gini ka i na-eme n'ebe a? Gini mere i ji bia n'ebe a?"

⁴ Nwokorobia ahụ kowara ha ihe Maika meere ya. O gwara ha, "O nyere m oru, abukwa m onye nchujaja ya."

⁵ Ha siri ya, "O di mma! Biko, juta Chineke ase, choputa ma ije anyi a o ga-agakwa nke oma."

⁶ Onye nchujaja ahụ zara si ha, "Gaa n'udo. Ije unu nwere ngozi ONYENWE ANYI."

⁷ Ya mere, ndi ikom ise ndi ahụ biliri ije biaruo n'obodo Laish, ebe ha huru na ndi ahụ na-ebi n'udo, na-enweghi nsogbu obula. Ha dika ndi obodo Saidon, ndi onwe ha juru afo, ndi na-adighi atu anya ihe egwu obula. Ha bu ndi bara uba, ebe o dighi ihe obula koru uko n'ala ahụ. Ozo, ha bi n'ebe di anya site n'obodo ndi Saidon. O dikwaghi ihe ha na mmadu obula nwekoru.

⁸ Mgbe ndi nnyocha ahụ laghachiri n'obodo Zora na Eshtaol, ndi ebo Dan ibe ha juru ha, si, "Unu si anaa jee? Gini ka unu choputara?"

⁹ Ha zara si, "Bianu, ka anyi gaa buso ha agha. Anyi ahula ala ahụ, o dikwa mma nke ukwu. Gini ka unu na-agbara nkiti? Unu egbula oge iba n'ebe ahụ nweta ya. ¹⁰ Mgbe unu ruru ebe ahụ, unu ga-ahụ ndi na-adighi atu anya ihe egwu

ọbụla, na ala sara mbara nke Chineke na-etinye unu n'aka. Ala nke ihe ọbụla na-adighi akọ n'ime ya."

¹¹ Ya mere, nari ndi agha isii ndi si n'ebo Dan biliri gaa ibuso obodo ahụ agha. Ha sikwa Zora na Eshtaol pụọ. ¹² Mgbe ha na-aga, ha rutere Kariat Jearim, nke di na Juda, maa ulọ ikwu ha n'ebe ahụ. O bu ya mere e ji akpọ ebe ahụ di n'akukụ odida anyanwụ Kariat Jearim Mahane Dan ruo taa. ¹³ Emesija, ha pụrụ n'ala ugwu ugwu Ifrem, biarute n'ulọ Maika.

¹⁴ Mmadu ise ndi ahụ gara nnyochaputa ala (ya bu ala Laish) ahụ gwara umunna ha si, "Unu maara na n'ime otu ulọ ndi a na e nwere efood, n'ufodu arusi ezinaulo ndi di iche iche, na oyiya a kpuru akpu nke eji ola wuo? Ugwu a, maranu ihe unu ga-eme." ¹⁵ Ya mere, ha gara n'ebe ahụ, banye n'ulọ nwokorobia Livayi ahụ, ebe o bi n'ulọ Maika, juo ya maka odimma ya. ¹⁶ Nari ndi ikom Dan, ndi jikere ibu agha, guzo n'onu uzo ama. ¹⁷ Mgbe ahụ, ndi nnyocha ise ahụ banyere n'ime ulọ ahụ buru arusi ola ahụ, na efood ahụ, na arusi ezinaulo ndi ahụ, ma onye nchujaja ahụ na nari ndi agha isii ndi ji ngwa agha guzo n'onu uzo ama.

¹⁸ Mgbe ndi ikom ahụ banyere n'ulọ Maika buru arusi ola ahụ, efood ahụ na arusi ezinaulo ndi ozo ahụ, onye nchujaja ahụ siri ha, "Gini ka unu na-eme?"

¹⁹ Ha zara si ya, "Mechie onu gi! Ekwukwala okwu ọbụla. Soro anyi bia buru nna anyi na onye nchujaja anyi. O ga-abara gi uru karja ibu onye nchujaja nye otu ebo na otu agburu

n'Izrel, kariya ibu onye nchujaja nke naani otu nwoke n'ime ezinaulo ya." ²⁰ Mgbe ahụ, obi toro nwokorobia onye nchujaja ahụ uto isoro ha gaa. O buuru efood ahụ, arusi ezinaulo ndi ozo ahụ na oiyi ahụ a piri api soro ndi ahụ gawa. ²¹ Ha malitekwarara ije ha, umuntakiri ha, na igwe anu ulo ha, na ngwongwo ha ka ha tinyere n'ihu ha.

²² Mgbe ha gamituru nke nta site n'ulo Maika, ndi ikom ndi bi nso ulo Maika kpokotara onwe ha chuso ndi Dan, gafee ha. ²³ Maika na ndi so ya na-etikwa mkpu na-akpoku ha si ha kwusi ije ha. Ma ndi ebo Dan juru Maika ajuru si ya, "Gini na-eme gi iji kpoputa ndi gi ka ha bia luso anyi agha?"

²⁴ O zaghachiri, "Unu chiri chi ndi m mere, kporo onye nchujaja m puo. Gini ozo ka m nwekwara? Olee otu unu siaju, 'Gini na-eme gi?'"

²⁵ Ndi ikom Dan zara si ya, "Lezie anya kpachara anya banyere udi okwu i na-ekwu. N'ih na i kwuo udi okwu a gaa n'ihu, ufo du ndi ikom isi na-anu oku ga-abia luso gi agha gbuo gi na ndi ezinaulo gi." ²⁶ Ya mere, ndi ebo Dan gbara ya nkiti na-aga ebe ha na-aga. Mgbe Maika huru na ha di otutu kariya ya, o hapuru ha, tugharia laghachi n'ulo ya.

²⁷ Umụ Dan chiri arusi ahụ niile Maika mere, durukwa onye nchujaja ya gawa n'obodo Laish, obodo no n'udo, nke na-adighi atu anya ihe egwu obula. Ha busoro ndi obodo ahụ agha, suo obodo ahụ oku. ²⁸ O dighi onye obula nwere ike bia inyere ndi obodo ahụ aka n'ih na bi n'ebe di anya site n'obodo Saidon. O nwekwaghị obodo

ọbula ha na ha na-emekọrịta. Obodo a dị na ndagwurugwu dị nso na Bet-Rehob.

Emesịa, ndị ebo Dan wughachiri obodo ahụ ọzọ, biri n'ime ya. ²⁹ Ọ bụ nke a mere e ji kpọọ aha obodo ahụ Dan, nke bụ aha nna ha ochie, onye bụ nwa Izrel. Ma tupu ebo Dan ebibie ya, aha obodo a n'oge gara aga bụ Laish. ³⁰ N'ebe ahụ ndị Dan guzobeere onwe ha arụsị, Jonatan, nwa Geshom, nwa Mosis, na umụ ya ndị ikom niile ghoorọ ndị nchụaja nye ebo Dan ruo n'oge a dotara ala ahụ n'agha. ³¹ * Ndi ebo Dan nogidere na-efe arụsị ndi ahụ Maika mere oge ahụ niile ulo nzute Chineke di na Shailo.

19

Onye Livayi na iko ya nwanyi

¹ N'oge a, Izrel enweghị eze na-achị ha.

N'oge ahụ kwa, ọ dị otu nwoke, onye Livayi bi n'ebe di anya n'ala ugwu ugwu Ifrem. Nwoke a gara Betlehem, n'ime Juda, kporo otu nwaagboghọ ka ọ buru iko ya nwanyi. ² Ma iko ya nwanyi ahụ kwara iko megide ya. Ọ hapuru ya laghachi n'ezinaulo nne na nna ya na Betlehem, Juda. Ọ noro onwa anọ n'ebe ahụ. ³ Nwoke ahụ kpebiri iga n'ulo nna nwaagboghọ ahụ irio ya ka ọ loghachi. Ọ kpoo otu n'ime ndi ohu ya, duru inyinya ibu abuo. Mgbe nwoke ahụ bjaruru n'ulo ahụ, iko ya nwanyi kpobatarara ya n'ulo nna ya. Mgbe nna nwaagboghọ ahụ huru ya, o jiri onu kelee ya ekele. ⁴ Nna nwanyi ahụ rioro ya ka ọ nonyere ha ufodu oge. N'ih

* **18:31** 18:31 Dit 12:1-32; Jos 18:1,8; Nkp 18:18; 21:12

nke a, ọ nọnyeere ha ụbọchị atọ. Ha niile nọrọ ọnọdu obi uto abali atọ ahụ niile, rie nụọkwa.

⁵ N'ụbọchị nke anọ, nwoke ahụ na iko ya jikeere n'isi ụtutu ilaghachi. Ma nna nwanyị ahụ rịrọ ha sị ha, "Jirinụ ihe oriri gbaanụ onwe unu ume. Emesịa unu nwere ike ilawa." ⁶ Ya mere, ha abụọ nọdurụ ala rie ihe, nụọkwa ihe ọnụ. Mgbe e mesiri, nna nwaagboghọ ahụ siri ha, "Biko, nọdunụ rahụ ụra n'abali taa, meekwanụ onwe unu obi uto." ⁷ Ma mgbe nwoke ahụ biliri ka ọ laa, nna nwaagboghọ ahụ, nọgidere ya, nke a mere ka o kwenye ino ruo echi ya. ⁸ N'isi ụtutu ụbọchị nke ise, ha bilikwara ngwangwa jikere ihapu ma ilaghachi. Ozokwa, nna nwaagboghọ ahụ rịkwara ha sị ha, "Biko, nọgidenu n'ụtutu taa, ma n'oge ehie unu nwere ike laa." N'ihia nke a, ha nọgidekwara rie, nụ.

⁹ Mgbe nwoke ahụ na iko ya nwanyị, na ohu ya, jikeere ihapu, nna nwaagboghọ ahụ rịkwara ha sị ha, "Biko, lee chi ebidola iji ugbo a, abali adikwala nso. Biko, nọgide n'ulo m naani abali taa. Anyị ga-emekwa onwe anyị obi uto abali taa niile. Ma unu ga-amalite ije unu n'isi ụtutu echi. Mgbe ahụ, unu ga-ala n'udo." ¹⁰ Ma nwoke ahụ ekweghi ino ọnọdu abali ọzọ, ọ hapuru gawa n'uzo ije Jebus (ya bu Jerusalem), ya na inyinya ibu ya abụọ akwadoro maka njem nakwa iko ya nwanyị.

¹¹ Ha rutere ebe ahụ oge chi na-akwado iji. Ohu ya siri nna ya ukwu, "Bia, ka anyị kwusi n'obodo ndi Jebus a, nọ ọnọdu abali."

12 Ma nna ya ukwu zaghachiri, “Mba! Anyị agaghị aba n’obodo ndị na abụghị ụmụ Izrel. Anyị ga-aga n’ihu ruo Gibeá.” 13 O kwukwara sị, “Bịa ka anyị gbalịa iru Gibeá maọbụ Rema, nọọ ọnọdụ abalị n’otu n’ime ebe ndị a.” 14 Ya mere, ha gara n’ihu n’ije ha. Anwụ dara dika ha na-eru Gibeá dị na Benjamin. 15 N’ebe ahụ ka ha kwusiri inọ ọnọdụ abalị. Ha gara nọrọ na mbara ama obodo ahụ, ma o nweghị onye ọbụla kpọbatara ha ka ha rahụ ụra n’ụlọ ya.

16 N’anyasị ahụ, otu agadi nwoke zutere ha ka o si irụ ọrụ n’ubi na-alọghachi, onye si n’obodo ugwu ugwu Ifrem, ma o bi ka onye ọbịa na Gibeá (ndị bi n’ebe a bụ ndị Benjamin). 17 Mgbe agadi nwoke a hụrụ ndị ije ahụ na mbara ama obodo ahụ, ọ jụrụ ha ajujụ sị, “Ebee ka unu si bịa? Ebee ka unu na-aga?”

18 Nwoke ahụ zara sị ya, “Anyị si Betlehem dị na Juda na-alọghachi n’ụlọ anyị dị n’ebe dị anya n’ala ugwu ugwu Ifrem. Esi m ebe ahụ gaa Betlehem dị na Juda, ma ugbu a, ana m aga n’ụlọ ONYENWE ANYỊ. O nweghị onye kpọbatara anyị n’ụlọ ya. 19 Anyị nwere ihe oriri nke inyinya ibu anyị ga-eri, achicha na mmanya nke anyị bụ ndị ohu gị ga-eri, ya bụ, mụ onwe m na ohu gị nwanyị na nwokorobia so anyị. Anyị achoghị ihe ọbụla n’aka onye ọbụla.”

20 Agadi nwoke ahụ siri ha, “Batany n’ụlọ m dika ndị ọbịa nke m. Ka m nye unu ihe niile bụ mkpa unu. Naanị unu anọla ọnọdụ abalị n’ama.” 21 N’ihi nke a, ọ kpọbatara ha n’ụlọ ya. O duuru inyinya ibu ha, nye ha ihe oriri.

Emesia, ha sara ukwu* ha mmiri, nọdu ala rie ma nọokwa.

²² Ma mgbe ha risiri nri, nọro na-ezu ike, na-akpakorita uka, na mberede, ndi ikom ufodu sitere n'obodo ahụ, ndi jogburu onwe ha n'omume gbara ulo ahụ gburugburu. Ha malitekwarara iti aka n'uzo ahụ na iti mkpu na-akpokwu agadi nwoke ahụ, si ya, "Kpoptara onye obia ahụ nọ n'ime ulo gi ka anyi mara ya."

²³ Agadi nwoke ahụ bu onyenwe ulo ahụ pukwuuru ha n'ezi, si ha, "Biko umunna m, unu emela ihe ojojo di otu a. Nwoke a nọ n'ulo m dika obia. Unu emela ihe ihere di otu a." ²⁴ Ka m kpoptara unu nwa m nwanyi na-amaghi nwoke, na iko nwanyi nwoke a ka unu jiri ha mee ihe obula unu chorọ ma hapunu nwoke a. Unu emela ihe ihere di otu a."

²⁵ Ma ndi ikom ahụ egeghi ya nti. Ya mere, nwoke ahụ kpoptara iko ya nwanyi zipuru ha ya n'ezi. Ha niile n'otu na otu, dinakwuru nwanyi ahụ abali ahụ niile. Mgbe chi na-achọ ibo, ha hapuru ya ka o laa. ²⁶ N'isi ututu, nwanyi ahụ biliri laghachi azu n'ulo ahụ iko ya nwoke nọ. Ma o dara n'ala n'ihu onu uzo ulo ahụ togboro n'ebe ahụ tutu chi abozie.

²⁷ Mgbe nwoke ahụ biliri n'ututu, meghee uzo ka o malite ije ya, o huru iko ya nwanyi ahụ ka o togbọ n'onu uzo ahụ. Aka ya abuo dikwa n'onu uzo mbata ulo ahụ. ²⁸ Nwoke ahụ kpokuru ya si

* **19:21** 19:21 Isacha ukwu bu omenaala i ji gosi na-anabatara mmadu mgbe o batara n'ulo. Mmemme a bu ihe a na-eme ebe ndi mmadu na-eji ukwu aga ogologo uzo, n'ala ebe uzuzu juputara. Jen 18:4; Jon 13:5

ya, “Ngwa, bilie ka anyị laa.” Ma nwaagboghọ ahụ ekwughị okwu ọbụla. Nwoke ahụ buliri ya, tụtkwasi ya n’elu inyinya ibu ya, buru ya laa n’obodo nke aka ya.

²⁹ Mgbe ọ bjaruru obodo ya, ọ banyere n’ụlọ ya weputa mma jiri ya bọwaa ozu iko ya nwanyị ahụ ụzọ iri na abụọ. O zigaara ebo iri na abụọ niile dị n’Izrel otu ụzọ, otu ụzọ. ³⁰ N’ihi nke a, Onye ọbụla hụrụ ihe ojọọ a kwuru si, “O nwebeghi onye ọbụla mere ụdị ajoye omume dị otu a kemgbe ụmụ Izrel si n’obodo Ijipt pụta. Chee echiche banyere ihe a. Tulee ya ma gwa anyị ihe anyị ga-eme?”

20

Ndi Izrel ebuso ebo Benjamin agha

¹ Mgbe ahụ, ndị Izrel niile ndị si n’ala Dan ruo Biasheba, tinyere ndị si n’ala Gilead, putara dika otu mmadu, bịa zuko n’ihu ONYENWE ANYI na Mizpa. ² Ndi ndu ebo Izrel niile weere onodu na nzuko nke ndi Chineke, onugugugu ha bu nari puku ndi agha anọ, ndi na-ebu mma agha. ³ Mgbe na-adighi anya, nzuko umu Izrel niile na Mizpa ruru umu Benjamin nti. Mgbe ahụ, ndiisi Izrel niile kporo nwoke ahụ e gburu iko ya nwanyị si ya, “Kporo anyị otu ihe ojoye a si mee.”

⁴ Ya mere, onye Livayi ahụ, di nwanyị ahụ e gburu kwuru si, “Mụ na iko m nwanyị bjaruru obodo Gibe, obodo nta ndi Benjamin, kwusi n’ebe ahụ ino onodu abali. ⁵ N’oge abali, ndi ikom Gibe bjarara gba ulo anyi no n’ime ya gburugburu. Nzube ha bu igbu m. Ma ha jidere

iko m nwanyi, dinakwuru ya n'ike, tutu ruo mgbe o nwuru. ⁶ N'ihia ya, abowasiri m ahụ iko m nwanyi ụzọ iri na abụọ, zisa ya n'akukụ niile nke ihe nketa ndi Izrel niile n'ihia na ndi ikom Gibeaa ndi ahụ emeela ihe ojọọ na ihe ihere n'ala Izrel. ⁷ Ugbu a, unu ụmụ Izrel niile, unu onwe unu tureenụ okwu a, nyekwanụ ndumọdụ ihe a ga-eme ebe a."

⁸ Ndi mmadu niile kulitere dika otu onye, si, "O nweghi onye obula ga-ala na be ya. O nweghi onye obula ga-esi n'ebe a laa n'ulo ya. ⁹ Ma ugbu a, nke a bu ihe anyi ga-eme ndi Gibeaa. Anyi ga-efe nza choputa ndi ga-aga luso ndi Gibeaa agha. ¹⁰ Anyi ga-esite n'ebo niile nke Izrel hoputa mmadu iri site na nari mmadu, hoputa nari mmadu site na puku mmadu, hoputakwa puku mmadu site n'iri puku mmadu, ka ha hu maka iwetara ndi agha ihe oriri. Mgbe ndi agha a rutere Geba di na Benjamin, anyi puru ikwughachi ha ugwo ruru ha dika ihe ihere niile ha mere n'ala Izrel si di." ¹¹ Ya mere, ndi Izrel niile jikotara onwe ha onu ibu agha ahụ dika otu onye, megide obodo ahụ.

¹² Ndi ebo Izrel zipuru ndi ozi ka ha gazuo ebo Benjamin niile, si ha, "Gini bu ihe ojọọ nke a jogburu onwe ya emere n'etiti unu? ¹³ Ugbu a, kpoputara anyi ndi ikom ojọọ di a si n'obodo Gibeaa ka anyi gbuo ha. Anyi ga-esikwa otu a hichapu ihe ojọọ a site n'Izrel."

Ma ụmụ Benjamin egeghi ndi Izrel ibe ha nti. ¹⁴ Ha sitere n'obodo ha di iche iche zukotaa na Gibeaa maka ibuso ndi Izrel agha. ¹⁵ N'ubochi ahụ, ndi Benjamin sitere n'obodo ha di iche iche

kpọkọta iri puku ndi ikom abuo na puku isii bu ndi na-amiputa mma agha, tinyere nari ndi ikom asaa ahụ zuruoke site na ndi bi na Gibe. ¹⁶ N'ime ndi agha ndi a, e nwere nari ndi agha asaa, ndi a maara nke oma dika ndi na-agbata uta nke oma.* Ha bu ndi na-eme aka ekpe, onye obula n'ime ha nwere ike iji okwute mata otu agiri isi, ghara imahie ya.

¹⁷ Ma onuogugu ndi agha umu Izrel, ma o buru na e wezuga umu Benjamin, di nari puku ano.

¹⁸ Ma tupu agha ahụ ebido, ndi agha Izrel buru uzo gaa Betel ijuta Chineke ase. Ha juru ya si, "Olee ebo ga-edu anyi ibuso ndi agha Benjamin agha?"

ONYENWE ANYI zara si ha na o bu Juda ga-ebu uzo.

¹⁹ N'ihie nke a, n'isi ututu echi ya, ndi agha umu Izrel niile buliri ihe agha ha puo, maa ulo ikwu ha nso nso Gibe. ²⁰ Emesia, ndi Izrel puru izute ndi Benjamin, doo onwe ha n'usoro ibu agha na Gibe. ²¹ Ma n'ubochi ahụ, ndi Benjamin si Gibe nuputa n'igwe gbuo ndi agha Izrel onuogugu ha di iri puku abuo na puku abuo. ²² Ndi agha Izrel gbaritara onwe ha ume, ma werekwa onodu ibu agha dika ha mere n'ubochi mbu. ²³ Ndi agha Izrel kwara akwa nke ukwu n'ubochi ahụ n'ihu ONYENWE ANYI site n'ututu ruo anyasi. Ha juru ONYENWE ANYI ase ozo si ya, "Anyi ga-aga n'ihu iluso umunna anyi ndi Benjamin ogu?"

* **20:16** 20:16 Nkp 3:16; 1Ih 12:2

ONYENWE ANYI zara si ha, “Gaanu ga luso ha agha.”

²⁴ N’ihi nke a, ndi Izrel jeghachikwara ozo ibuso umu Benjamin agha n’ubochi nke abuo ya.

²⁵ N’oge a kwa, ndi agha Benjamin si n’obodo Gibe aputa ibuso ha agha. Ha gburu ndi agha Izrel onuogugu ha di puku iri na asato. Ndi a niile bukwa ndi ji mma agha ebu agha.

²⁶ Mgbe ahụ, ndi Izrel niile gara Betel, nodu n’ebe ahụ, kwaa akwa n’ihu ONYENWE ANYI Ha erighi nri obula n’ubochi ahụ site n’ututu ruo n’anyasi. Ha chere n’ihu ONYENWE ANYI onyinye aja udo, ma चुokwa aja nsure oku. ²⁷ Ndi Izrel juru ase site n’aka ONYENWE ANYI. (N’oge ndi ahụ, igbe ogbugba ndu Chineke di n’ebe ahụ.

²⁸ Finehaz nwa Elieza, nwa nwa Eron na-eje ozi nchujaja n’ebe ahụ.) Umu Izrel juru ONYENWE ANYI ase si ya, “O bu anyi gaakwa ozo ibuso umunna anyi ndi Benjamin agha, ka i si anyi agala?”

ONYENWE ANYI zara si ha, “Gaanu, n’ihi na aga m ahụ na unu meriri ndi agha Benjamin echi.”

²⁹ N’ihi nke a, umu Izrel kewaputara ndi zoro onwe ha n’ohia, gburugburu obodo Gibe a.

³⁰ N’ubochi nke ato ya, ha puru gaakwa izute ndi Benjamin, ha were onodu ha imegide ndi Gibe a dika ha mere n’oge gara aga. ³¹ Ndi Benjamin putara izute ha, e mere ka ha site n’obodo puo.

Ha malitere igbu ndi Izrel dika ha mere na mbu, nke mere na ndi ikom iri ato dara nwuo n’ohia ma na uzo, otu nke gawara obodo Betel, na nke ozo gawara obodo Gibe a. ³² Ya mere, mgbe ndi agha Benjamin malitere na-asị, “Lee, anyi

emeriela ha dika anyi mere na mbu," ndi Izrel no na-ekwu si, "Ka anyi gbara oso na-aga ruo mgbe ha ga-anọ ebe di anya site n'obodo ha."

³³ Ndi ikom niile nke Izrel sitere n'onodu ha bilie, doo onwe ha n'usoro na Baal-Tama, ndi Izrel ndi zoro onwe ha waputara site n'onodu ha n'odida anyanwu nke Geba, si n'ohia maputa.

³⁴ Iri puku ndi ikom Izrel ahụ zuruoke gara na ncherita ihu Gibe a busoo ya agha. Agha ahụ di ike nke ukwu nke mere na ndi Benjamin amataghi na oke mbibi na-abiakwasị ha.

³⁵ ONYENWE ANYI meriri ndi Benjamin n'ihu Izrel, n'ubochi ahụ; ndi Izrel gburu ndi agha Benjamin onuogugu ha di iri puku abuo, na puku ise, na otu nari. Ha niile bukwa ndi na-eji mma agha aga agha. ³⁶ Mgbe ahụ, ndi Benjamin n'onwe ha, huru na e emeriela ha.

Ugbu a, ndi ikom Izrel nyere ndi Benjamin ohere iga n'ihu, n'ihi na ha dabere na ndi ha zoro n'ohia n'akuku Gibe a. ³⁷ Ndi ahụ zoro n'ohia gbaputara osiso gbaba n'obodo Gibe a, kesaa onwe ha, were mma agha gbuchapu ndi niile no n'obodo ahụ. ³⁸ Ndi Izrel na ndi zoro n'ohia kwekotara na ha ga-eme ka anwuru oku di ukwu na-ala elu elu site n'obodo ahụ, ³⁹ ma mgbe ahụ, ndi Izrel ga-ebido ibo obo ogbugbu egburu ha.

Ndi Benjamin egbuolari iri ndi Izrel ato, n'ihi ya ha siru, "Anyi na-emi ha dika anyi mere n'agha mbu." ⁴⁰ Ma mgbe anwuru oku malitere ila elu site n'obodo ahụ, ndi Benjamin lere anya n'azu hu ka anwuru oku na-ala elu site n'akuku niile nke obodo ahụ. ⁴¹ Mgbe ahụ, ndi Izrel

bidoro igbu ha, oke egwu jidere ndi Benjamin n'ihu na ha ghotara na ila n'iyi adakwasila ha. ⁴² Ha si n'ihu ndi Izrel gbaa oso, gbaga n'uzo gwara n'ozara, ma ha enweghi ike igbanari agha ahụ. Ndi Izrel si n'obodo Gibeā gbaputa gburu ha n'ebe ahụ. ⁴³ Ha gbara ndi Benjamin gburugburu n'akuku owuwa anyanwu Gibeā, gbuo otutu n'ime ha n'ebe ahụ. ⁴⁴ Ndi agha Benjamin e gburu n'agha ubochi ahụ di puku iri na asato. ⁴⁵ Mgbe ha chighariri na-agbala n'uzo ozara na-aga n'ebe oke nkume Rimon di, ndi Izrel gburu puku ndi agha ise n'ime ha n'uzo ahụ. Ha chugidere ndi Benjamin oso ruo Gidom, gbukwaa puku ndi agha ha abuo.

⁴⁶ Ya mere, ndi Benjamin e gburu n'agha n'ubochi ahụ di iri puku abuo, na ise. Ndi a bu ndi agha mma agha, dike na dimkpa n'agha. ⁴⁷ Naani nari ndi agha isii n'ime ha tughariri gbapu oso gbalaga n'ozara, n'ebe nkume Rimon di. Ha nogidere n'ebe ahụ onwa anọ. ⁴⁸ Mgbe ahụ, ndi agha Izrel hapuru ha, laghachi azu, gaa n'obodo ndi Benjamin niile gbuo ndi niile no n'ime ha, igwe anu ulo, na ihe ndi ozo niile di n'ime ha. Obodo niile ha ruru, ha kporo ha oku.

21

Ndi nwunye ndi ikom Benjamin

¹ Mgbe ndi ikom Izrel niile zukotara na Mizpa, ha nuru iyi si, "O nweghi onye obula n'ime anyi ga-ekwe ka nwoke obula si n'ebo Benjamin luo umu anyi ndi inyom."

² Ndi Izrel niile gara Betel, nọdu ebe ahụ ruo mgbede n'ihu Chineke. Ha welitere olu bee akwa dara ụda. ³ “Ha siri, ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, gini mere ihe di otu a ji dakwasị Izrel? Gini mere a ga-eji na-achọ otu ebo Izrel achọ taa?”

⁴ N'isi ụtutu echi ya, ha biliri ngwangwa ruo ebe ichu aja. Ha churu aja nsure oku, na aja udo n'ebe ahụ.

⁵ Emesia, ha juritara onwe ha ajuju si, “O nwere ebo Izrel na-enweghi onye nochiri anya ha n'ihu ONYENWE ANYI anyi mgbe anyi zukoro na Mizpa?” N'ihia na ha nuru iyi kwuo na onye obula juru ibia n'ihu ONYENWE ANYI na Mizpa aghaghi inwu.

⁶ Ma oke iru uju di n'ala Izrel dum n'ihia ihe dakwasiri umunna ha, bu ndi Benjamin. Ha niile kwuru si, “Taa, otu ebo Izrel alaala n'iyi, e kpochapula ya. ⁷ Olee otu anyi ga-esi nwetara ndi foduru nwunye ha ga-alu ebe anyi nuru iyi site n'aha ONYENWE ANYI na anyi agaghi enye ha umu anyi ndi inyom?” ⁸ Mgbe ahụ, ha juru ajuju si, “O nwere ebo Izrel na-esoghi anyi zukota mgbe anyi zukotara n'ihu ONYENWE ANYI na Mizpa?” Ha choputara na o nweghi onye obula si na Jebesh Gilead bia. ⁹ N'ihia na mgbe ha guru ndi zukoro onu, ha choputara na o nweghi ndi si Jebesh Gilead bia.

¹⁰ Ya mere, nzuko ahụ zipuru puku ndi agha iri na abuo, ndi di ike n'etiti ha, ka ha gaa jiri mma agha gbuchapu mmadu niile bi na Jebesh Gilead, ndi nwoke, na ndi nwanyi, na umuntakiri. ¹¹ Nke a bukwa ihe unu ga-eme, “Gbuonu ndi ikom niile na umu nwanyi niile

matarala nwoke.” ¹² Onuogugu umu agbogho na-amabeghi nwoke ha chotara na Jebesh Gilead di nari ano. Ndi agha ahụ kpọtara ha na Shailo, n’ime Kenan, ebe ndi Izrel mara ulo ikwu ha.

¹³ Emesija, ha zigara ufodu mmadu ka ha jekwuru ndi agha Benjamin na nkume Rimon maka ime udo. ¹⁴ Mgbe ndi Benjamin loghachiri, e dunyere ha nari ndi inyom ano, ndi Jebesh Gilead, bu ndi e mere ka ha di ndu. Ma umu agbogho ndi a ezughi onuogugu ha niile.

¹⁵ Oge ahụ bu nnoo oge iru uju di ukwu n’ala Izrel maka onodu ndi Benjamin, n’ihi na ONYENWE ANYI emeela ka ebo ndi Izrel hapu izu ezu. ¹⁶ Ndi okenye Izrel juritara onwe ha si, “Gini ka anyi ga-eme ilutara umunna anyi nwunye ebe o bu na umu agbogho ndi Benjamin anwuchaala?” ¹⁷ Ndi Benjamin foduru ndu aghaghi inweta ndi ga-anochi anya ha,” bu ihe ha kwuru, “ka otu n’ime ebo Izrel ghara ibu ndi e kpochapuru ekpochapu. ¹⁸ Ma anyi enweghi ike inye ha ndi nwunye site n’umu anyi ndi inyom, n’ihi na umu Izrel nuru iyi si, ‘Onye aburu onu ka o bu, bu onye obula nke nyere onye Benjamin nwunye.’ ¹⁹ Ma lee, e nwere mmemme ONYENWE ANYI a na-eme afu niile na Shailo, n’akuku ugwu Betel, na mpaghara owuwa anyanwu nke uzọ ahụ sitere Betel gaa Shekem, na n’akuku ndida Lebona.”

²⁰ Ya mere, ha gwara ndi ikom Benjamin, bu ndi chorọ nwunye okwu si ha, “Gaanu zoo onwe unu n’ubi vaini di n’agbata uzọ ahụ, ²¹ ma na-elepu anya. Mgbe umu agbogho Shailo ga-aputa ite egwu ha, sitenu n’ubi vaini gbaputanu

jide ha, ka onye ọbụla n'ime unu jide otu nwaagboghọ kpurụ ya laa n'ala Benjamin, ka ha buru nwunye unu. ²² Ọ buru na nna ha maọbu umunne ha abiakwute anyị ijụ ajujụ banyere ha, anyị ga-agwa ha okwu si, 'Biko, gosinụ anyị amara, site n'ihapụ ha ka ha lụọ umu agboghọ ahụ, n'ihia na anyị achotaghị umu agboghọ gazuru ha niile mgbe anyị gburu ndi niile bi na Jebesh Gilead. O nwekwaghị ụzọ ọzọ unu gaara esi nye ha umu unu ndi nwanyị ghara ibu ndi ikpe mara.' "

²³ Ya mere, ndi Benjamin mere dika ndumodu e nyere ha si di. Onye ọbụla n'ime ha jidere otu nwaagboghọ n'ike mgbe ha na-ete egwu n'oge mmemme ahụ ka ọ buru nwunye ya. Ha lara n'ihe nketa ha, wughachi obodo ha, biri n'ime ya.

²⁴ Mgbe ihe ndi a gasiri, umu Izrel laghachiri n'obodo ha, n'otu n'otu, onye ọbụla kwa laghachiri n'ebo ya, n'ikwu ya, n'ihe nketa nke aka ya.

²⁵ N'ubochi ndi a, Izrel enweghi eze na-achị ha.* N'ihia nke a, onye ọbụla na-eme ihe ọbụla ọ choro, na ihe ọbụla di ya mma n'anya.†

* 21:25 21:25 Nkp 17:6; 18:1; 19:1 † 21:25 21:25 Dit 12:8; Nkp 17:6

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye ọḅuḅa igu
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ
onye ọḅuḅa igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye ọḅuḅa igu

Ndḅ Biblica, Inc. degħarḅrḅ ya n'afọ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" ḅu akara e ji mara ḅlo ọḅu a, nke edebanyere dḅka iwu si kwado n'ḅlo ọḅu dḅ n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azḅm aḅḅa ndḅ Biblica, Inc. Ọ ḅu ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78